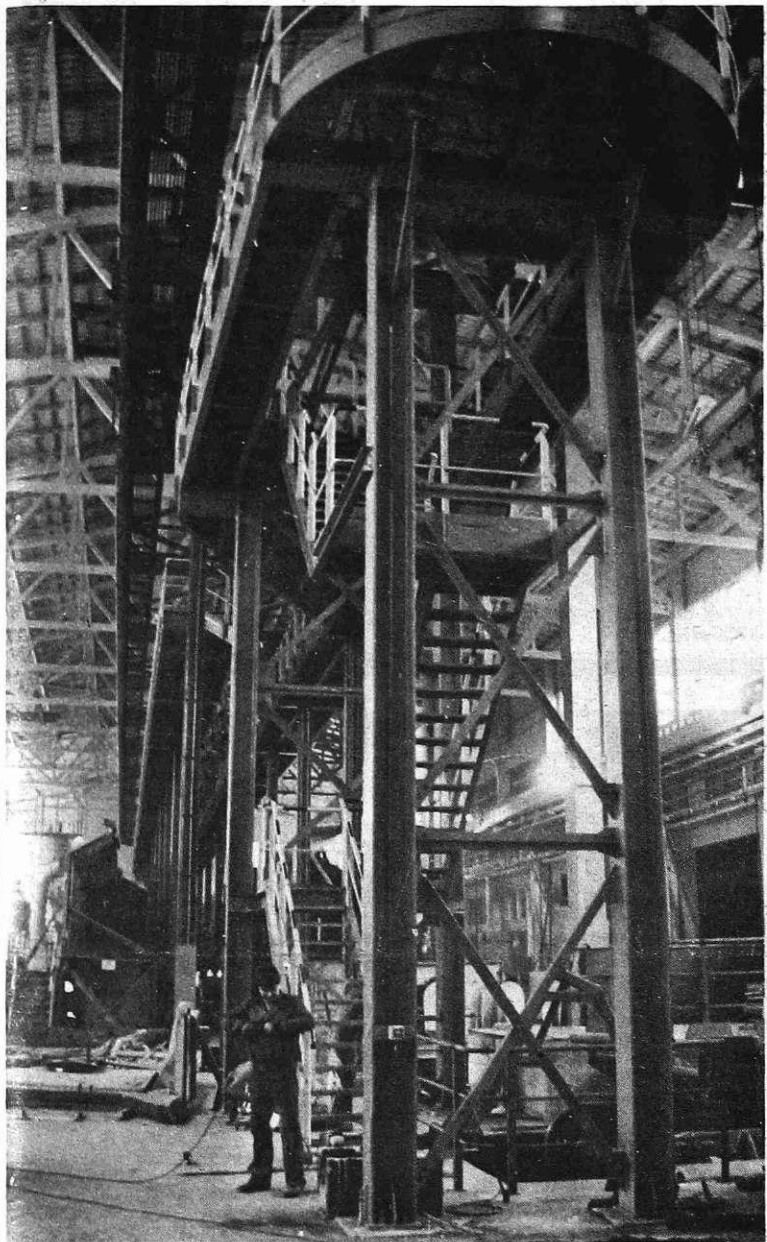

ŽELEZAR

Jesenice, 12. novembra 1987

Številka 45 ● XXXVI

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25. letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Crnović, tehnični urednik Dare Bradaskja, lektorica — novinarka Cvetka Martincič, novinarki Lilijska Kos in Tanja Kastelic, administracija — Mira Keserovič in Dinka Čatac. Naslov: Uredništvo Železarnja, SOZD SŽ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, novinari 26-19, 26-20, administracija 26-21. Stavak in tehnično oblikovanje TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Montaža lužilne linije v Hladni valjarni Jesenice (foto: I. Kučina)

Večja stopnja finalizacije proizvodov je nadaljnja pot razvoja Železarne

V preteklem obdobju je bilo v zapisnikih samoupravnih delovnih skupin večkrat postavljeno vprašanje o smotnosti oziroma rezultatih investicijskih vlaganj v opremo. Zato bi rad podal stanje na tem področju.

Izgradnja valjarne bluming, hladne valjarne na Beli in Jeklarne 2 predstavljajo investicijsko dejavnost, za katero je značilno, da vse te investicije v mnogih primerih pomenijo zamenjavo zastarelih proizvodnih naprav (težka proga Javornik I, valjarna tanke pločevine, martinarna), v drugih primerih pa uvajanje novih tehnologij in proizvodov v osnovni proizvodnji črne metalurgije, to je proizvodnja ploščatih in okroglih profilov. S tem smo postavili temelje proizvodnje debele, srednje ter tanke pločevine, hladno valjanih trakov, vroče valjanih profilov ter vlečene žice v dimenzijah pod Ø 30 mm.

Omenjene investicije so železarni zagotovile tudi proizvodnjo novih izdelkov (hladno valjana pločevina) in možnost proizvodnje kvalitetnih jekel. S tem se Železarna Jesenice uvršča med proizvajalce plemenitih vrst jekel, pri čemer lahko naše izdelke kot enakovredni partner prodajamo tudi na tuja tržišča.

Investicijska dejavnost je bila usmerjena v temeljne proizvodne procese in izdelke, kar pomeni, da je potrebno nadaljevati finalizacijo osnovnih proizvodov in doseči višjo stopnjo in kvaliteto izdelkov ter tako zaokrožiti proizvodni asortiment izdelkov do stopnje, ki daje kovinsko-predelovalni industriji osnovo za nadaljnjo rast. To pomeni ustvariti možnost za našo industrijo, to je železarno, in kovinsko-predelovalno industrijo, da se s kvalitetnimi izdelki pojavi tudi na najbolj zahtevnih tržiščih.

Vse investicije v tem srednjeročnem obdobju so torej usmerjene k nadaljnji finalizaciji osnovnih metalurških izdelkov tako, da bi predstavljala ponudba naših izdelkov dejansko zaključeno celoto.

Ta stopnja investicijske dejavnosti, katero večkrat imenujem kar razvoj po malih korakih, pomeni na eni strani prestrukturiranje proizvodnje, na drugi strani pa tudi zahtevo po spremembi tehničnega in komercialnega pristopa na tržišču. Ta stopnja investicijske dejavnosti predstavlja večjo stopnjo tveganja in pomeni pripravo za nadaljnji razvoj ostale industrije.

Ob tem se postavlja vrsta vprašanj: ali smo pripravljeni do neke stopnje tvegati in začeti s proizvodnjo izdelkov, za katere se bo tržišče postopoma odpiralo, ali bomo ostali pri že omenjenih proizvodih; ali smo pripravljeni iti korak pred potrošnjo oziroma dati osnove za nadaljnji razvoj kovinsko-predelovalne industrije; ali smo pripravljeni naše napore na področju investicij usmeriti tja, kjer bo zaslužek tudi pri izvozu primeren. Če smo se v srednjeročnih in dolgoročnih programih opredelili za to, da ne večamo obsega oziroma količine proizvodnje, ampak kvalitetni asortiment, potem moramo stremeti za finančno uspešnejšimi proizvodi tako na domačem kot na tujih trgih.

Ob teh razmišljanjih se moram povrniti v šestdeseta leta, ko sta kvaliteta jekla Č 0562 in kotlovska pločevina predstavljali vrhunski kvaliteti v naši proizvodnji in v kovinsko-predelovalni industriji. V tem času smo bili jeseniški železarji tisti, ki smo pričeli osvajati proizvodnjo finoznatih in mikrolegiranih jekel z večjimi trdnostnimi lastnostmi, kar je bila osnova za nadaljnji razvoj kovinsko-predelovalne industrije. Poudariti moram, da smo bili železarji pred porabniki. Danes lahko ugotovimo, da so temelj proizvodnje na področju ploščatih profilov prav finoznata in finoznata mikrolegirana jekla.

Za nadaljnji prodor na tržišče smo morali zagotoviti tudi ustrezni dodatni material za varjenje in v mnogih primerih tudi celotno tehnologijo predelave.

Na osnovi dosedanjih izkušenj osvajanja novih proizvodov moramo jeseniški železarji usmeriti finančna sredstva in razvoj v izdelke, ki predstavljajo nadaljnjo finalizacijo temeljnih proizvodov in finančno uspešnejšo proizvodnjo.

Ob izgradnji Jeklarne 2 predstavljajo take investicije dodatne finančne obremenitve in izjemne napore pri poravnavanju obveznosti. Za nekatere investicije smo se odločili tudi zaradi spleta okoliščin v določenem trenutku, čeprav smo se zavedali vseh finančnih problemov, ki iz takih odločitev izhajajo.

V tem srednjeročnem obdobju so ali bodo dokončane naslednje investicije:

Linija za toplotno obdelavo debele pločevine

S potekom izgradnje ne moremo biti zadovoljni niti zaradi domačih izvajalcev niti z dobaviteljem opreme, to je Drever — VOEST. Oprema je specifična, zato boljšega dobavitelja nismo mogli izbrati. Naša kalina kvota je v referenčni listi proizvajalca 56, zato je okrog 12 mesecev zamude pri pričetku proizvodnje toliko manj razumljivo.

Res je, da predstavljajo nekateri elementi v liniji zadnjo stopnjo razvoja tehnike, kar bi naj bilo tudi vzrok za nekatere težave, vendar so delavci TOZD Tehnične dejavnosti na koncu usposobili linijo tako, da danes normalno obratuje.

Osvajanje tehnologije toplotne obdelave je zahtevalo določen čas, vendar danes že dosegamo programirane zmogljivosti v skladu z zahtevanimi normativi.

Nova linija železarni omogoča, da drži korak s svetom. V razvitih državah vedno bolj uporabljajo pločevino z mejo plastičnosti preko 1000 N/kvad.mm; pred to investicijo smo bili sposobni izdelati pločevino z maksimalno mejo plastičnosti 500 N/kvad.mm.

Letna zmogljivost linije je proizvodnja 15.000 ton kaljene in napuščane pločevine. Uspešno poteka proizvodnja finoznatih in finoznatih mikrolegiranih jekel tipa Nionical in Niomol. Tržišču lahko ponudimo kvalitetno in toplotno obdelano pločevino v maksimalnih dimenzijah 12 m dolžine, 2 m širine x debelina.

Poleg te linije je bila postavljena tudi peč za žarjenje pločevine firme LOI z zmogljivostjo okrog 10.000 ton, ravnalni stroj Sack - Demag za debeline 6 do 25 mm, stroj za ravnanje debelih pločevin nad 60 mm z visoko trdnostjo tudi preko 1000 N/kvad.mm in računalniško vodena oprema za razrez pločevine. Oprema je že vključena v proces proizvodnje oziroma finalizacije debele pločevine.

Ta oprema pomeni korak s časom in zagotavlja nadaljnjo proizvodnjo v valjarni debele pločevine in izziv raziskovalcem za osvajanje novih vrst jekel, zanimivih za domačo industrijo in za izvoz.

Agglomerirani prašek za varjenje

Investicija ima dvojni namen: ukiniti je treba sedanjo ekološko in energetsko nesprejemljivo proizvodnjo, ter dati tržišču dodatni material za varjenje visokokvalitetnih konstrukcijskih jekel.

Proizvodnja aglomeriranih praškov predstavlja razširitev kvalitete

(Nadaljevanje na 2. strani)

Slab začetek v novembru

Do 9. novembra smo po podatkih statistične službe izdelali 30.758 ton skupne proizvodnje, kar je 96,9 odstotka družbenega plana in 98,5 odstotka znižanega operativnega programa.

Plavž presega družbeni plan in enak operativni program za 17,7 odstotka. Izdelali so 2.469 ton grodlja.

V Jeklarni 1 so vili 6.479 ton jekla in dosegajo družbeni plan in enak operativni program 95,9 odstotno.

V Jeklarni 2 so v devetih dneh izdelali 39 sarž, kar je 2.831 ton.

V sedmih odpremnih dneh smo prodali 7.475 ton končnih izdelkov in storitev, kar je 87,3 odstotka operativnega programa. Do sedaj je prodaja uspešna le v obratih HV Bela (103,3 %) in HV Jesenice (129,3 %).

Proizvodnja v oktobru

Oktober je podobno kot marec zelo ugoden za doseganje dobrih rezultatov v proizvodnji. Mesec je namreč brez praznikov in ponavadi so tudi vremenski pogoji ugodni.

Na prvi pogled so tudi rezultati letošnjega oktobra dobri, vendar v primerjavi z lanskim, res rekordnim oktobrom, nič posebnega, saj smo lani prodali v tem mesecu za okoli 4.000 ton več naših izdelkov ter dosegli takrat preko 13 milijard realizacije.

Res je, da je bil lanski operativni program končne proizvodnje za prodajo približno enak letošnjemu gospodarskemu načrtu, letošnji operativni program pa je bil močno znižan, predvsem zaradi pomanjkanja naročil, delavcev (Žičarna) in obratovanja Valjarne žice in profilov v sistemu 5+2 namesto 4+1.

Nižji operativni program končne proizvodnje za prodajo je bil brez uslug prevajanja (zaostale zaradi pomanjkanja vložka) izpolnjen 101,3 %, odprema je bila dosežena 101,6 %. Nižji operativni program skupne proizvodnje (ni primerljiv z lanskim letom zaradi ustavitve plavža in martinovk ter obratovanja Valjarne žice in profilov v sistemu 5+2) je bil izpolnjen 101,7 %. Samo trije obrati (Valjarna bluming-štel, Hladna valjarna Bela in Jeklovlek) niso dosegli programiranih obvez, in sicer zaradi okvar, slabše kvalitete vložka in prepozno dobavljenega tujega vložka in zopet ne navadno visokega odpisa proizvodnje v Valjarni bluming-štel.

V tem mesecu smo izvozili okoli 95 % z operativnim programom predvidenih količin iz našega lastnega jekla.

TOZD TALILNICE

V Talilnicah so delali dobro in z gospodarskim načrtom planirano

skupno proizvodnjo izpolnili 108 %. Pri tem je pomembno, da so vsi obrati presegli planske obveze.

PLAVŽ

Obratovanje je potekalo brez bistvene problematike, svoje planske obveze so izpolnili enako kot septembra, se pravi 105,1 %.

JEKLARNA 1

Z gospodarskim načrtom predvidena skupna proizvodnja je bila dosežena 103,4 %. Razveseljivo je, da je tudi elektrojeklarna po dolgem času izpolnila svoje planske obveznosti. Izpolnjevanje kvalitetnega programa ni bilo vprašljivo. V oktobru je bil izveden redni letni remont kontiliva, ki je v tem mesecu odvil 4.374 ton gredic in s tem presegel programirane obveznosti za 21,5 %.

JEKLARNA 2

Prvič res dobro je potekala proizvodnja v novi Jeklarni. Z gospodarskim načrtom predvidena proizvodnja je bila presežena za 19 %.

Na kontilivu je bilo odlitih 60 sarž, oz. 4.617 ton slabov. Zaskrbljujoče je, da še vedno ni bila narejena niti ena probna sarža nerjavnih kvalitet.

LIVARNA

Z gospodarskim načrtom planirana skupna proizvodnja je bila dose-

žena 100,4 %. Kljub temu, da gospodarski načrt tega ne predvideva, je bilo tujim naročnikom odpremljeno 36,8 ton odlitkov.

TOZD PLOŠČATI PROGRAM

Izpad proizvodnje v dveh največjih obratih je preprečil, da bi bili z nižjim operativnim programom načrtovani cilji v skupni proizvodnji doseženi (95,3 %). Boljša je bila gotovo proizvodnja za prodajo, ki je bila dosežena 102 %, seveda na nižji operativni program, prodaja je bila izpolnjena 101,3 %.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Komerciala je prevzela nove obveznosti

Ob letošnji reorganizaciji Železarne smo se odločili, da bomo komercialno dejavnost združili v temeljni organizaciji. Kakšna je vsebina dela te temeljne organizacije in kakšne težave pričakujejo, nam je povedal direktor TOZD Komerciala Ernest Pušnik.

Začetek reorganizacije komercialne dejavnosti sega v prva leta osemdesetih let. Takrat smo po enajstih letih komercialno dejavnost ponovno združili. Da je bila takratna odločitev pravilna, potrjuje tudi to, da se je letos komercialni sektor preoblikoval v temeljno organizacijo skupnega pomena. Reorganizacija na makro in mezo nivoju je sprejeta, do konca leta je potrebno opraviti le še obsežno in zahtevno nalogo mikroorganizacije in ustrezno vrednotenje.

Z oblikovanjem enotne komercialne dejavnosti smo pretežni del koordinacije nabavnih in prodajnih nalog s poslovnega odbora in kolegijev prenesli na Komercialo. Tako je nastalo več prostora in možnosti za usklajevanje vseh dejavnosti delovne organizacije. Omogočena je neposredna povezava med prodajo in nabavo na domačem trgu (skupni poslovni partnerji, usklajitev pogojev), še bolj pomembna pa je povezanost v zunanji trgovini, saj je vedno

(Nadaljevanje na 2. strani)

Večja stopnja...

(Nadaljevanje s 1. strani)

nega asortimenta dodatnega materiala s tem, da se posamezni legirni elementi dodajo prašku. To pomeni, da smo sposobni zagotoviti tržišču dodatni material za varjenje širokega spektra kvalitete pločevine ob relativno ozkem asortimentu osnovne žice za varjenje.

V preteklem obdobju so bili problemi pri osvajanju tehnologije proizvodnje, nekaj časa je bila vprašljiva tudi kvaliteta. Zato je bila potrebna dopolnitev opreme pri ohlajevanju praška.

Danes pridobivamo obvezne ateste kvalitete praškov, ki jih preizkušajo institucije.

Za leto 1987 smo načrtovali 900 ton proizvodnje; do danes smo prodali 569,1 tone. Letna zmogljivost naprave je okrog 4000 ton aglomeriranega praška.

V letu 1988 se v pretežni meri ustavi proizvodnja taljenega praška za prodajo; na tržišču bo osnovni varilni dodatni material za avtomatsko varjenje aglomerirani prašek.

Proizvodnja ELIRA žice

Investicija omogoča proizvodnjo žice za varjenje in je dopolnitev oziroma kompletiranje proizvodnje dodatnega materiala za varjenje pod praškom.

Zmogljivost stroja je okrog 2000 ton letno, obratovati je začel koncem junija 1987. Za leto 1987 imamo že naročila za dobavo 310 ton, do konca septembra smo dobavili 238 ton žice.

Proizvodnja nerjavne žice

V sklopu opreme za proizvodnjo nerjavne žice je nabavljen stroj za vlečenje toplovaljane žice, linija za toplotno obdelavo, vlečni stroji za vlečenje v dimenziji 0,8 do 1,6 mm in stroj za navijanje na koluti.

Nerjavna žica je namenjena predvsem za varjenje specialnih konstrukcijskih jekel, konstrukcij za nizke temperature in za varjenje nerjavnih pločevin po postopku MIG ali TIG, kar je naš proizvodni program.

Nerjavna žica je tudi osnova za proizvodnjo oploščenih elektrod tipa INOX. Menim, da na tem področju nismo izkoristili danih možnosti za povečanje proizvodnje tega izdelka. Zato je treba rešiti problem sušenja elektrod, ker omejuje povečanje količine proizvodnje.

Za letos smo načrtovali oziroma prevzeli naročila v višini 209 ton, od česar smo odpemili 170,7 ton. Proizvodna zmogljivost je 650 do 1000 ton letno, odvisno od asortimenta.

Proizvodnja in tržišče sta zelo zahtevna, zato bi kot proizvajalci morali imeti asortiment vsaj desetih osnovnih kvalitet. Imamo le tri osnovne kvalitete, kar zavira nadaljno prodajo.

Nerjavna žica je tudi izvozni artikel; določene količine so bile že prodane, različni inozemski kupci pa žico še testirajo.

Žica je namenjena tudi za proizvodnjo nerjavnih vijakov, raznih žičnih izdelkov, kot nadomestilo za pokromano žico in podobno.

Nerjavna žica je tipični tržni artikel, ki zahteva široko obdelavo tržišča in sodelovanje s kupci oziroma uporabniki naših osnovnih izdelkov. Ugotovili smo, da bi bilo smotno razširiti dimenzijski asortiment.

Vlečni stroj Schumag II

Stroj je bil nabavljen po izredno nizki ceni, tovarniško obnovljen. Namenjen je predvsem vlečenju palic manjših dimenzij pod 15 mm. Težišče proizvodnje je v dimenzijah pod 10 mm.

Obratovati je začel v marcu, do danes pa je zaključenih 1500 ton naročil; do konca septembra smo dobavili kupcem 1468 ton vlečnih jekel. Odvisno od dimenzije je letna zmogljivost do 3000 ton.

Vlečni stroj VS 1

Vlečni stroj VS 1 je rezultat lastnega znanja, konstruiran in narejen v železarni, njegova zmogljivost pa je do 3800 ton.

S poizkusno proizvodnjo smo pričeli v juniju. Do konca septembra smo prejeli naročila v višini 1000 ton; do konca septembra smo dobavili kupcem 651 ton.

Lužilnica žice VOEST

Stanje lužilnice v hladni valjarni na Jesenicah je že nekaj let kritično. Za vzdrževanje opreme je bilo potrebnih iz leta v leto več sredstev. Sedanja lužilnica niti ekološko, še manj pa kvalitetno ne daje izdelka, ki bi bil primeren za nadaljnjo hladno predelavo.

Zato smo se odločili za izredno ugoden nakup lužilnice iz žičarne v Borovljah, kjer jo je zgradila firma VOEST. Oprema je bila dobavljena v železarno že avgusta 1986. Pridobivanje ustreznih dovoljenj za postavitev opreme v okviru žičarne nam je vzelo toliko časa, da smo z gradbenimi deli pričeli šele spomladi letošnjega leta.

Hidromontaža je kot izvajalec del postavitev konstrukcije naredila tudi revizijo opreme. Kljub temu, da smo za postavitev lužilnice izbrali že obstoječo halo skladišča vložka, so gradbena dela finančno zelo intenzivna.

Vsa dela potekajo uspešno. V novembru je predvideno hladno testiranje, v prvem kvartalu leta 1988 pa normalna proizvodnja.

Začetek proizvodnje v novi lužilnici pomeni ukinitve sedanje lužilnice v hladni valjarni na Jesenicah in v adjustaži bluming štekel na Javorniku.

Ta investicija je nadomestilo za sedanjo lužilnico, ki tako v smislu tehnologije kakor tudi vzdrževanja ni mogla zagotoviti normalnega dela žičarne. Nova lužilnica je torej osnova za nadaljnji obstoj in razvoj žičarstva na Jesenicah.

Razen izgradnje lužilnice kot investicije za zamenjavo obstoječih lužilnih kapacitet je vsa ostala oprema namenjena višji stopnji finalizacije naših izdelkov v skladu z razvojem te dejavnosti v svetu.

Z izkoriščenostjo zmogljivosti nekaterih proizvodnih naprav nismo in ne moremo biti zadovoljni kljub temu, da je letošnje leto prehodno obdobje, potrebno tudi za stabilizacijo posameznih proizvodnih procesov.

Nadaljnja uspešnost proizvodnje posameznih naprav in prodor izdelkov sta povezana s temeljnimi nalogami, in sicer:

— razvoj novih izdelkov; nove vrste jekel, nove vrste dodatnih materialov in tehnologij ter razvoj opreme za varjenje,

— izredno močna komercialna dejavnost na domačem in tujem tržišču. Na področju zunanje trgovine in pri domači prodaji je nujna kadrovska okrepitev, ker zahteva prodaja proizvodov višje stopnje predelave posebne aktivnosti,

— izboljšati je treba kvalitetno kontrolo izdelkov, kot osnovni pogoj za še večji prodor na tujih trgih,

— tesno sodelovanje s kovinsko predelovalno industrijo; nuditi je potrebno nove tehnologije, ki pomenijo tudi zmanjšanje stroškov proizvodnje.

Ob sedanjem neurejenem in kritičnem stanju jugoslovanske predelovalne industrije in neurejenem uvozu raznih izdelkov po dumpinskih cenah (žal na tem področju ne poznamo postopkov kot razviti svet) pomenijo investicije v višjo stopnjo finalizacije proizvodnje toliko večje tveganje, kar pomeni nov pristop na področju razvoja in prodaje.

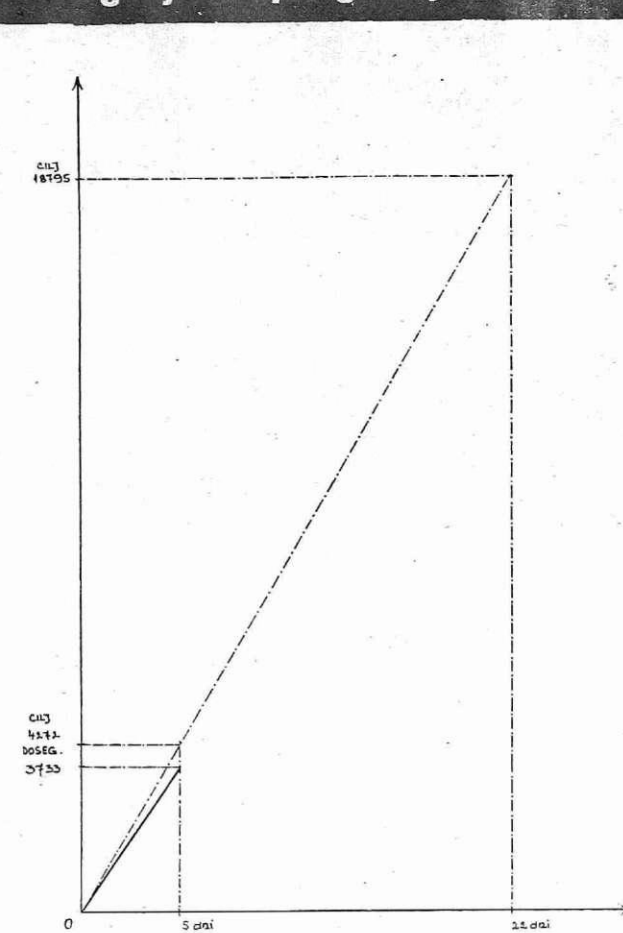
Izdelki višje stopnje finalizacije imajo široko tržišče, uspešnost njihove prodaje je pogojena s prilaganjem zahtevam tržišča v kvaliteti, predvsem pa v raznolikosti asortimenta.

Zaradi pomanjkanja deviznih sredstev so bile možnosti uvoza različnega reprodukcijskega materiala omejene, zato je bil omejen tudi razvoj posameznih industrijskih vej. Trenutno je naša proizvodnja pred potrošnjo. Odločitev samo za investicije v višjo stopnjo finalizacije, za katere je že zagotovljena prodaja celotne programirane kapacitete, lahko v naših razmerah pomeni tudi izgubljen korak s časom.

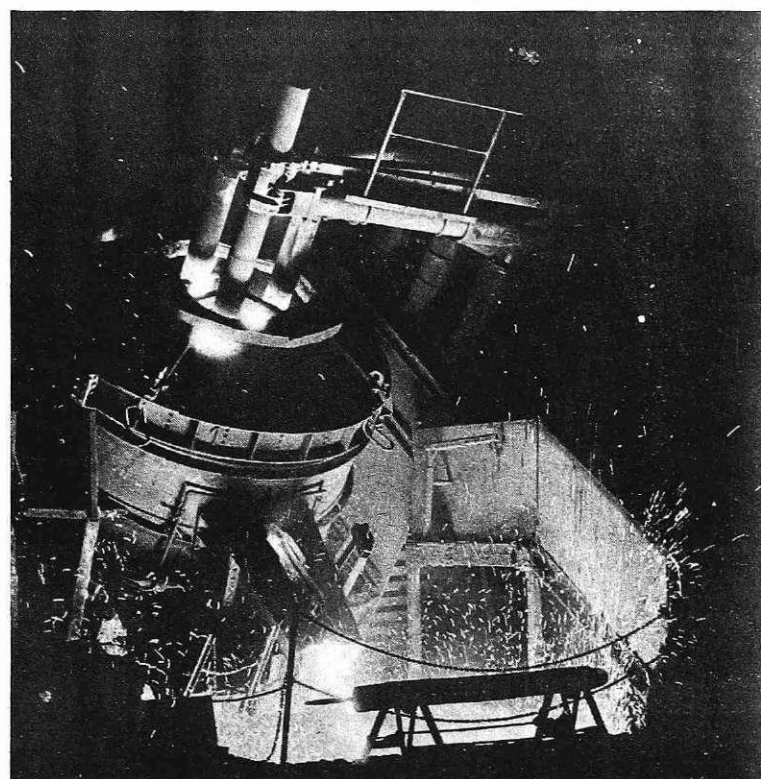
Če v razvoju in delu kovinsko-predelovalne industrije ne bo večjih pretresov, bo v prihodnjem letu proizvodnja izdelkov višje stopnje finalizacije dosegla prodajne rezultate v skladu z investicijskimi programi.

dr. Marin Gabrovšek

doseganje skupnega cilja poslovanja

V petih dneh novembra smo dosegli 3.733 mio din realizacije ali 87 % cilja.

BBC elektro peč (foto: I. Kučina)

Društvo za varilno tehniko JESENICE

Občni zbor in ekskurzija v Plamen Kropa

Društvo za varilno tehniko Jesenice vabi vse svoje člane na strokovno ekskurzijo v Plamen Kropa v torek, 17. novembra. Po ogledu proizvodnih obratov bo v tamkajšnji menzi redni občni zbor društva. Odhod v Kropo bo s parkirnega prostora pri Železarni ob 15. uri. Prijave zbira Bregant (☎ 25-25) do petka do 12. ure.

IO DVT Jesenice

OBJAVLJAMO

prosta dela in naloge:
VODJA RAČUNOVODSTVA PRIHODKOV IN DOHODKA (finančno računovodski sektor), šifra 5316, U5, 20. ktg., 1 oseba

Pogoji:

diplomirani ekonomist in tri do pet let delovnih izkušenj v računovodstvu ter aktivno znanje enega svetovnega jezika.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v osmih dneh po objavi na kadrovske sektor Železarna Jesenice, Cesta železarjev 8.

Lilijana Kos

Komerciala je prevzela nove obveznosti

(Nadaljevanje s 1. strani)

več poslov vezanih (koooperacije, kompenzacije, sejamski aranžmaji, metalurške menjave).

Komerciala kot temeljna organizacija je nov izziv, ker smo s tem prevzeli nove obveznosti. Neposredno namreč sodelujemo pri koordiniranju dela na nivoju Železarne in na poslovnem, strokovnem, samoupravnem, družbenopolitičnem in drugih področjih.

Komerciala bi postopoma prevzela skrb za vse nabavljene surovine, za rezervne dele pa bi skrbela temeljna organizacija Tehnične dejavnosti. Temu ustrezno prilagajamo notranjo organizacijo in razporeditev nalog v temeljni organizaciji Komerciala. Večji poudarek dajemo prodaji na domačem trgu, zunanji trgovini in komercialno-tehniškemu pospeševanju prodaje v okviru marketinga. Na področju materialnega gospodarjenja oziroma prenosa gospodarjenja v skladiščih in nabavljanja rezervnih delov v Tehnične dejavnosti je posebna delovna skupina že dala dobre predloge, vendar je reševanje vseh problemov od prostorov do kadrov dolgoročnejša naloga.

S komercialno funkcijo se poslovno-proizvodni proces začne in konča, zato lahko od sedanje organiziranosti veliko pričakujemo. Pri tem pa moramo upoštevati tudi značilnost, da je na primer v Tehničnih dejavnostih, ki so organizirane na enakem nivoju, zaposlenih skoraj dva tisoč delavcev, v Komerciali pa nas je le 160. Poleg svojega rednega dela pa mora vsak delavec Komerciala opravljati še druge naloge na samoupravnem, družbenopolitičnem in vseh drugih področjih tako v temeljni

ni organizaciji, delovni organizaciji, sestavljeni organizaciji in izven našega poslovnega sistema.

V današnjih izredno zaostrenih pogojih poslovanja in prehodu na novo tehnologijo lahko rečemo, da vsak del temeljne organizacije Komerciala prevzema vedno več novih in zahtevnih nalog, saj prodor naših izdelkov na domačem trgu vedno bolj prehaja od tržišča prodajalca k tržišču kupca. To pomeni, da se moramo bolj prilagajati zahtevam kupca, ki zahteva predvsem kvaliteto, točno dobavo in postavlja tudi druge pogoje. Z investicijami v zadnjih letih smo si ustvarili pogoje za prilaganje potrebam tržišča, vendar je treba poudariti, da ima linearno administrativno urejanje cenovnih odnosov dolgoročne negativne učinke.

Tudi potrošniki naših specialnih vrst jeklenih izdelkov so že zaskrbljeni. Težave imajo pri poslovnih usmeritvah, predvsem pa se bojijo nenadnih in velikih skokov cen. Naše cene namreč ne dosegajo niti polovice inflacije in daleč zaostajajo za cenami drugih industrijskih izdelkov v Jugoslaviji. Najbolj negativni vplivi tega nesorazmerja cen pa so pri materialnih stroških ter cenah storitev in denarja.

Izvozne cene naših izdelkov so višje od domačih. Kdo bo rekel, pa dajmo še več izvažati. To tudi izpolnjujemo, saj v letošnjem letu izvoz iz meseca v mesec povečujemo. Razlogov za to je več: najprej izvoz narekuje naše uvozne potrebe, svoje pa je prispevala tudi slabša prodaja nekaterih naših asortimentov na domačem trgu. Ko se opredeljujemo za izvoz naših izdelkov, moramo upoštevati, da imamo z domačimi kupci

sklenjene dolgoročne pogodbe o preskrbi z našimi izdelki. Kljub temu se potrošniki našega jekla zavedajo, da se zaradi nelogične cenovne politike prav kmalu lahko zgodi, da bo normalni cikel izdelave in predelave jekla onemogočen.

Zunanjetrgovinska dejavnost postaja vedno bolj pomembna tako glede obsega kot glede zahtevnosti in višjih oblik poslovanja. Zahodno tržišče postavlja našemu izvozu vedno več ovir, zato je potrebno iskati nova tržišča in druge asortimente. Vzhodno tržišče ima sicer velike potrebe po naših kvalitetnih jeklih, težave pa so pri uvoznih materialih.

Pomanjkanje likvidnih sredstev za redno nabavo in vedno manjše možne zaloge vložnih materialov zahtevajo od dejavnosti materialnega gospodarjenja mnogo večje napore in odgovornost. Združena nabavna in skladišča funkcija pa omogočata neposredno koordinacijo in kontrolo nad materialnimi tokovi.

Od nove organiziranosti in tehnoloških sprememb lahko veliko pričakujemo, vendar morajo biti podani tudi zunanji pogoji, kjer mislimo predvsem na pogoje poslovanja. Za naslednje leto nam namreč še niso znani pogoji dela, saj ne vemo kakšni bodo novi predpisi s področja komerciala, niti kakšna bo stopnja odločanja oziroma koliko bo administriranja.

Potrebno se bo tudi dokončno odločiti, kakšna bo organiziranost Komerciala in kakšni bodo dohodkovni odnosi. Delavci Komerciala in vsi železarji so namreč pripravljeni na dodatne napore, vendar le, če so vidni tudi njihovi rezultati.

Stroški v devetih mesecih

V devetih mesecih smo prodali 249.800 ton izdelkov osnovne dejavnosti in opravili 7.606 ton storitev prevajanja. Dosežena prodajna cena je bila višja od obračunske lastne cene, proizvodni stroški pa nižji od načrtovanih, zato je oboje pozitivno vplivalo na rezultat poslovanja v devetih mesecih. Na rezultat poslovanja je pozitivno vplivalo še odstopanje cen v porabi R-3 in lastni porabi ter ostala odstopanja, vse ostale kategorije stroškov pa so vplivale na rezultat negativno. To so: revalorizacija stroškov amortizacije in porabe zalog R-3 in R-6, materialni stroški za ustvarjanje skupnega prihodka, vkalkulirani del dohodka, razlika med domačo in izvozno ceno ter posebni stroški izvoza. Vsota vseh naštetih kategorij je bila negativna in je znašala 644 mio din.

Poleg omenjenih stroškov morajo temeljne organizacije pokriti še obveznosti do splošne in skupne porabe, ki v cenah izdelkov niso vkalkulirane, pogodbene in ostale zakonske obveznosti ter razliko med vkalkuliranimi in izplačanimi osebnimi dohodki.

Zaloga nedokončane proizvodnje, polizdelkov in končnih izdelkov so se v primerjavi s stanjem na začetku leta zmanjšale za 2.126 ton.

Proizvodne temeljne organizacije in TOZD Tehnične dejavnosti so v devetih mesecih dosegle za 11.068 mio din stroške nižje od načrtovanih. To vrednost sestavljajo stroški obračunske lastne cene, ki so bili nižji od načrtovanih za 12.476 mio din, materialni stroški za ustvarjanje skupnega prihodka so bili višji za 1.746 mio din, vkalkulirani del dohodka pa nižji za 338 mio din.

Temeljne organizacije so skladno z gibanjem zalog R-6 prenesle v poslovni rezultat znižanje stroškov obračunske lastne cene glede na načrtovane stroške v višini 21.195 mio din, tako da je celotno znižanje znašalo 19.787 mio din.

Stroški obračunske lastne cene so bili torej nižji za 12.476 mio din, od tega so bili stroški vložka nižji za 8.120 mio din, stroški predelave pa nižji za 4.356 mio din.

V stroške vložka so vključeni višji oziroma nižji stroški od načrtovanih za dosežene izplete, dobropise za odpadke, večjo oziroma manjšo porabo vložnega materiala, boljši oziroma slabši asortiment vložka ter proizvodnje, stroški internih reklamacij, stroški nedokončane proizvodnje ter stroški, ki nastanejo zaradi razlike med nabavno vrednostjo tujega vložka ter plansko ceno domačega vložka.

V stroške predelave so vključeni stroški, ki so fiksnega značaja (amortizacija, investicijsko vzdrževanje) in so odvisni od dosežene načrtovane proizvodnje, stroški porabljene energije ter porabljenega materiala v okviru tekočega vzdrževanja.

Znižanje stroškov obračunske lastne cene so v devetih mesecih dosegle temeljne organizacije Talilnice, Ploščati program in Okrogli program, zvišanje omenjenih stroškov

pa je imela temeljna organizacija Tehnične dejavnosti.

Na ravni delovne organizacije smo zaradi slabše doseženega izpleta dosegli za 4.105 mio din višje stroške vložka, zvišanje teh stroškov je imel TOZD Ploščati program v vrednosti 4.239 mio din, znižanje pa sta dosegli TOZD Talilnice v vrednosti 103 mio din in TOZD Okrogli program v vrednosti 31 mio din. TOZD Ploščati program je imel zvišanje zaradi nižje doseženih izpletenov na blumingu in štetju ter v HV Bela.

Nižje doseženi dobropisi za odpadke od načrtovanih so stroške vložka zvišali za 216 mio din. Zvišanje teh stroškov so imeli v TOZD Talilnice, znižanje pa v TOZD Ploščati program in TOZD Okrogli program.

Manjša poraba vložka, spremeni asortiment vložka ter kvalitetnejši asortiment dosežene proizvodnje od načrtovane so vplivali na znižanje stroškov vložka v skupni vrednosti 7.063 mio din. V TOZD Talilnice so dosegli za 4.136 mio din znižanja. V obratu Plavž so dosegli znižanje stroškov v vrednosti 412 mio din predvsem zaradi manjše porabe koksa. V obratu Jeklarna so imeli zaradi manjše porabe kovinskih dodatkov in spremembe asortimenta vložka v Jeklarni 2 ter višje vrednosti proizvodnje od načrtovane v SM in EL jeklarni znižanje stroškov v

vrednosti 3.787 mio din. Obrat Livarna pa je imel za 63 mio din zvišanja stroškov. V TOZD Ploščati program so dosegli znižanje stroškov v vrednosti 145 mio din zaradi nižje cene kontivlitih slabov, TOZD Okrogli program pa je imel za 2.782 mio din znižanja zaradi nižje cene gredic iz kontiliva.

Razlika med nabavno vrednostjo tujega vložka ter plansko ceno domačega vložka je stroške vložka znižala za 5.741 mio din. TOZD Ploščati program je imel za 4.448 mio din znižanja stroškov. V okviru temeljne organizacije so znižanje dosegli obrati: Valjarna bluming štetel (258 mio din), Valjarna debele pločevine (725 mio din), HV Bela (2.109 mio din), HV Jesenice (1.261 mio din) in Profilarna (96 mio din). TOZD Okrogli program je dosegel za 1.293 mio din nižje stroške zaradi nižjih cen nabavljenih žice v obratu Žičarna in Želblarna ter nižje cene kupljenih elektrod Emona Zagreb.

Stroški, nastali zaradi dodatne predelave tujega vložka oziroma zaradi izpada proizvodnje pri uporabi tujega vložka, so znašali 401 mio din.

Spremembe v zalozah nedokončane proizvodnje in ostalo so stroške vložka zvišale za 363 mio din, in sicer v TOZD Ploščati program.

Stroški predelave so bili nižji od načrtovanih v vrednosti 4.356 mio din. Znižanje teh stroškov so dosegle vse temeljne organizacije, razen TOZD Tehnične dejavnosti, ki je imela 574 mio din zvišanja. Največji del znižanja je dosegla temeljna organizacija Talilnice v vrednosti 4.004 mio din, predvsem zaradi manjše porabe.

Vesna Janc

ZVIŠANJE — ZNIŽANJE PLANIRANIH STROŠKOV JANUAR—SEPTEMBER 1987

v 000 din

TOZD	Osdtopenje od obrač. LC glede na gibanje zalog R-6	Materialni stroški za ustvarjanje SP	Vkalkulirani del dohodka	SKUPAJ
TALILNICE	— 4.714.461	+ 450.945	— 6.459	— 4.269.975
PLOŠČATI PROGRAM	— 9.928.459	+ 714.778	— 78.284	— 9.291.965
OKROGLI PROGRAM	— 6.428.383	+ 307.376	— 142.450	— 6.263.457
TEHNIČNE DEJAVNOSTI	— 123.330	+ 272.775	— 110.734	+ 38.711
SKUPAJ	— 21.194.633	+ 1.745.874	— 337.927	— 19.786.686

OPOMBA: zvišanje stroškov (+)
znižanje stroškov (—)

Predvidena je združitev komunalne in cestne skupnosti

Novoizvoljene delegacije v temeljnih organizacijah in delovni skupnosti Železarne Jesenice za delegiranje delegatov v skupščine SIS nadaljujejo svoje delo. V začetku meseca so se sestale delegacije za obravnavo gradiva 6. seje skupščine stanovanske skupnosti občine Jesenice, te dni pa se bodo še delegacije za SIS za vzgojo in izobraževanje (seja skupščine bo v torek, 17. novembra, ob 16. uri v spodnjih prostorih restavracije Kazina) ter delegacije za SIS materialne proizvodnje (zaradi skupščine komunalne skupnosti, ki bo isti dan, vendar ob 17. uri, v sejni sobi skupščine občine Jesenice). Predsedniki delegacij so gradivo prejeli že prejšnji teden.

Delegacije za SIS materialne proizvodnje se bodo morale pošteno zavzeti, da bodo opravile vse aktivnosti, ki jih še čakajo do konca leta. Predvidoma konec novembra bo seja skupščine cestne skupnosti, decembra pa skupnosti za varstvo pred požarom ter ponovno komunalne skupnosti. Kasneje jih čaka daljši predah, sedaj pa bo treba delegacije za SIS materialne proizvodnje sklicati v vsaki TOZD in DSSS Železarne za vsako sejo skupščine omenjenih skupnosti posebej. Vendar je predvidena združitev komunalne in cestne skupnosti v občini Jesenice.

Razlogi za to so predvsem ekonomski. Zaradi zaostrenih materialnih možnosti je treba s čim bolj racionalno organiziranostjo samoupravnih interesnih skupnosti zmanjšati stroške. Z združitvijo teh dveh SIS bi prihranili pri izvajanju samoupravljanja (zaradi zmanjšanja števila izvršilnih organov in sej) ter dosegli bolj smotno porabo združenih sredstev. Sedaj prispevajo vse organizacije združenega dela 1,42 % iz dohodka za komunalno skupnost ter organizacije združenega dela s področja gospodarstva 1,50 % za cestno skupnost. Po združitvi obeh skupnosti bi organizacije združenega dela s področja gospodarstva in negospodarstva prispevale sredstva po enotni prispevni stopnji 2,92 % iz dohodka. To je pomembno tudi zaradi posledic izvajanja zakona o celotnem prihodu in dohodku. Prihodnje leto

se zaradi tega zakona obetajo bistvene novosti, kar bo povzročilo izpad četrtine sredstev v občini Jesenice za te namene.

Iz poročila o izpolnjevanju letnega finančnega načrta v prvih devetih mesecih je razvidno, da je bilo v tem obdobju zbranih (zaradi inflacije) skoraj toliko sredstev, kot bi jih moralo biti v celem letu (95 % oziroma 677 milijonov dinarjev, za leto 1987 pa je bilo načrtovano 714,4 milijona dinarjev). Porabljen je bilo 625,5 milijonov dinarjev. Zato je potreben rebalans plana (predlagano je 22,26 procentno povečanje vseh letošnjih sredstev oziroma za približno 159 milijonov dinarjev).

V poročilu o komunalnem gospodarstvu občine Jesenice je prikazana celotna komunalna problematika od načrtovanja do zagotavljanja komunalne oskrbe in predlogov za izboljšanje stanja. Komunalno dejavnost izvaja v naši občini osem organizacij združenega dela. Ob analizi pogojev za njihovo združitev se je pokazalo, da njihova organizacija delovnega procesa temelji na fleksibilni izmenjavi obstoječih kadrov v glavni in stranski dejavnosti ter njihovi usposobljenosti za raznovrstno delo. Zato reorganizacija ne bi bila smotna. Problem je zastarela in iztrošena tehnična oprema komunalnih organizacij združenega dela, predvsem specialnih strojev za vzdrževanje komunalnih naprav skupne rabe (zimsko vzdrževanje).

Delegati bodo na seji skupščine KOMUNALNE SKUPNOSTI odločali še o soglasju k imenovanju vodje skupne strokovne službe SIS občine Jesenice ter o osnutku pravilnika o preskrbi s pitno vodo na območju občine Jesenice. Dosedanji odlok, ki ureja to področje, velja že od 1962. leta!

Na seji skupščine IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI bodo delegati podelili Žagarjeve plakete, odločali o soglasju k imenovanju vodje skupne strokovne službe SIS občine Jesenice ter o poročilu Zavoda za šolstvo Slovenije o uresničevanju vzgojnoizobraževalnega dela osnovnih šol, šole s prilagojenim programom in glasbene šole za šolsko leto 1986/87 v občini Jesenice. Razpravljali in odločali bodo tudi o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o skupnih izhodiščih za oblikovanje samoupravnih sporazumov o temeljnih planov izobraževalnih skupnosti za obdobje 1986 do 1990.

Spremembe in dopolnitve se nanašajo predvsem na spremenjen način financiranja usmerjenega izobraževanja. Po zveznem zakonu o celotnem prihodu in dohodku spada prispevek za usmerjeno izobraževanje med tiste obveznosti iz dohodka, ki so odvisne od ustvarjenega dohodka (v celoti ga bodo prispevale le tiste temeljne organizacije, ki bodo ustvarile zadosten preostanek dohodka). V skladu z noveliranim zakonom o obračunavanju in plačevanju prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju usmerjenega izobraževanja bo spremenjena tudi osnova, od katere se obračuna prispevek za usmerjeno izobraževanje (sedaj je osnova dohodek, po novem pa dohodek, zmanjšan za poprečne osebne dohodke in nekatere druge odbitne postavke). Zaradi tega bo prišlo do izpada in prerazporeditve

Obvestila kolektivu

Razpored dežurnih Železarne

16. novembra, Emil AŽMAN, sektor inženiring, Žirovnica, Breg 129, ☎ 80-243.
17. novembra, Božidar BARTELJ, poslovodni odbor, Žirovnica Zabreznica 44 b, ☎ 80-726.
18. novembra, Janez BEGEŠ, Elektrode, Lesce, Na trati 59, ☎ 74-766.
19. novembra, Janez BIČEK, TOZD Talilnice, Jesenice, Udarca 9, ☎ 83-193.
20. novembra, Franc BRELIH, TOZD Tehnične dejavnosti, Jesenice Kurirska 3, ☎ 81-612.
21. novembra, Drago FINŽGAR, Valjarna žice in profilov, Begunje 128
22. novembra, Franc GASSER, Profilarna, Žirovnica, Moste 22 b, ☎ 80-333.

Dežurstvo traja vsak dan od 14. do 6. ure naslednjega dne, in sicer tak da je dežurni v tem času doma. Ob sobotah, nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 6. ure do 6. ure naslednjega dne.

V času dežurstva je dežurni dolžan opraviti obhod po železarni, svojo pripombo vpisati v dežurno knjigo ter o tem ob predaji dežurstva poročati podpredsedniku poslovnega odbora.

Dežurni za vzdrževanje v Železarni

Dežurni vzdrževanja

Datum:	Dnevni:	Nočni:
Ponedeljek — 16. 11.	Franc Arnež	Zdenko Cund
Torek — 17. 11.	Stane Eržen	Miroslav Zupan
Sreda — 18. 11.	Stane Mencinger	Rajko Petraš
Četrtek — 19. 11.	Ivo Leban	Branko Gerčar
Petek — 20. 11.	Matjaž Kelvišar	Jože Ravnik
Sobota — 21. 11.	Anton Burja	Miha Šlibar
Nedelja — 22. 11.	Rado Legat	Franc Bernik

Služba obratne ambulante

Od 16. do 21. novembra bodo delale naslednje obratne ambulante: DOPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj — Odar.

POPOLDNE: IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.

Dispanzer za borce od 13. do 14. ure.

V soboto, 21. novembra, samo dopoldne: IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.

ZOBNE AMBULANTE:

DOPOLDNE: II. zobna ambulanta — dr. stomat. Alojz Smolej in III. zobna ambulanta — mag. dr. stomat. Bela Gazafi.

POPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.

V soboto, 21. novembra, samo dopoldne: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.

V kartoteki obratne ambulante sprejemamo knjižice dopoldan od 6. ur do 10.30, popoldan od 12. ure do 17.30.

Urgentna ambulanta sprejema nujne primere neprekinjeno od 6. do 24. ure.

Dežurni v Vatrostalni

14. in 15. novembra, Borut VEBER, Jesenice, Cesta revolucije 11, ☎ službi 82-281.

Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure na delovnem mestu, prostem času do ponedeljka do 6. ure zjutraj pa je dežurni dosegljiv na domu.

sredstev v posebnih izobraževalnih skupnostih. Izhod je v uvedba enotnih prispevnih stopenj v vseh posebnih izobraževalnih skupnostih po načelu solidarnosti ter obvezno usklajevanje programskih zasnov, ki lahko bistveno vplivajo na razmerja v skupni bilanci sredstev za usmerjeno izobraževanje.

Odbor za družbenoekonomske in samoupravne odnose bo poročal skupščini izobraževalne skupnosti o odločitvah, ki jih je v skladu s pristojnostmi in pooblastili sprejel v ob-

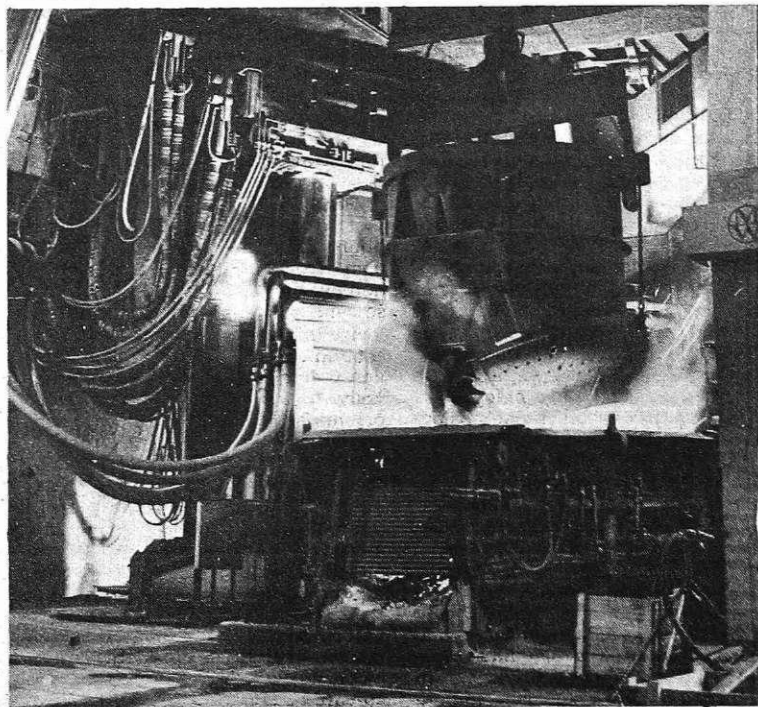
dobju od zadnje seje skupščine. Tudi odločitve so bile:

— 19,7 procentna valorizacija programa izobraževalne skupnosti z leto 1987 (od približno 2,46 milijard na 2,95 milijarde dinarjev);

— zagotovitev likvidnostnih sredstev kulturne skupnosti (16 milijonov dinarjev);

— od 1. oktobra dalje velja znižana prispevna stopnja 5,34 (prej 5,80)

CSI
Nada Dejak

Zakladanje peči na Beli (foto: I. Kučina)

Odbori za gospodarstvo

4. novembra je prišel z rednim delom na konstituantni seji delavskega sveta Železarn imenovan odbor za gospodarstvo. V odboru, ki šteje 15 članov, so delegati iz vseh delov proizvodnega procesa in iz delovne skupnosti upnih služb. Njihov mandat bo trajal 2 leti, od 30. septembra 1987 do 30. septembra 1989. Predsednik odbora je Jože Starc iz temeljne organizacije hnične dejavnosti.

Delegati so se najprej seznanili s istojnostmi in načinom dela odbora. Poleg pristojnosti, določenih v saopustnem sporazumu o združitvi, bor za gospodarstvo obravnava še edloge in stališča iz programa Železarn, predloge programa raziskovalne dejavnosti, predloge investicijskih in ostalih ekonomskih elaboratov, program tržnih raziskav ter igrnice in program inovacijske dejavnosti. Predlaga plane, programe, zvojne načrte Železarn, ukrepe v ezi z rezultati zbirnih periodičnih računov in zbirnega zaključnega čuna Železarn ter ukrepe v zvezi gibanje stroškov, dohodka in osebnih dohodkov. Sprejema tudi stališča o predlogu poslovne politike Železarn, o zbirnih periodičnih obračunih in zbirnem zaključnem računu, slovodnemu odboru daje smernice izpolnjevanje sklepov delavskega sveta Železarn, ki sodijo v njegovo lovno področje. Uresničuje sklepe delavskega sveta Železarn s pomočjo gospodarjenja in poslovne poike, sklepe s področja raziskav, amov in racionalizacij ter usmerja

tovrstno dejavnost in opravlja ostale naloge, ki jih zahteva delavski svet Železarn. Poleg omenjenega nadzoru izvajanje sprejetih programov razvoja Železarn in porabo sredstev za realizacijo razvojnih nalog in sredstev sklada skupnih rezerv Železarn ter izvajanje politike kakovosti v Železarni.

Ker neuresničenih sklepov iz mandata 1985 - 87 ni bilo, se pri pregledu sklepov niso zadrževali.

Vodja plana procesa, Miloš Piščanec, je delegatom razložil vsebino tabele, ki prikazuje doseganje operativnega programa proizvodnje in s katero se bodo delegati seznanili na vsaki seji, ter pojasnil, kako se pripravljajo predlog operativnega programa proizvodnje. Odbor je potrdil realizacijo operativnega programa za oktober: skupna proizvodnja je bila presežena za 7,1 %, blagovna pa za 1 %.

Mesečni predlog operativnega programa proizvodnje predstavlja naloge in usmeritve za delo v krajšem časovnem obdobju. Tudi v tem času lahko pride do sprememb (morebit-

na nova naročila, nepredvidene okvare in zastoji na napravah), ki spremenijo višino končne realizacije. Odbor bo zato obravnaval prošnje za korekcije planov, vendar samo v primeru, ko bodo prošnje posredovane pravočasno in v pisni obliki ter opremljene z mnenjem strokovne službe o objektivnosti vzrokov za korekcijo plana. Za oktober je bila odobrena korekcija planov za obrate Hladna valjarna Bela, Jeklovlek in Valjarna bluming - štekel - adjustaža Javornik.

Odbor se je seznanil s predlogom programa proizvodnje za september in ga potrdil. Seznanil se je tudi s poslovnim poročilom Železarn za devet mesecev letošnjega leta. O poročilu bo razpravljalo po sejah delavskih svetov temeljnih organizacij in delovne skupnosti skupnih služb, morebitne pripombe na poročilo uskladi in jih posredoval delavskemu svetu Železarn.

Na predlog izvoznega oddelka je odbor priznal reklamacijo, do katere je prišlo pri poslovanju s tujino in formalno ureditev carinskih zaključkov. Sprejet je bil sklep, naj v bodoče za reklamacijo pri poslovanju s tujino oddetek tehnične kontrole pripravi poročilo o vzrokih in krivdi za nastale napake.

CSI - MZ

Deja delavskega sveta delovne skupnosti

Delavski svet delovne skupnosti skupnih služb je na 3. redni seji 29. oktobra obravnaval spremembe v premijskem sistemu v STK, sektorju za razvoj in FRS. Strokovna služba bo glede na to, da je šele na seji posredovala redlog, da bi bilo povprečje doseženih učinkov v temeljnih organizacijah upno merilo za vse sektorje v delovni skupnosti, do naslednje seje pripravila ustrezno gradivo, katerega bi obravnavali še na samoupravnih delovnih upinah. Posredovati mora tudi mnenje, če je predlagani postopek teh rememb pravilen. V poslovodnem odboru se odpira nove delovne naloge dredsednika poslovodnega odbora za finance in vodje delovne skupnosti upnih služb. Zaradi tega se poveča tudi normativ delovnih nalog tajnic za 10 osebo. Popravljen je bil cenik gasilskih storitev, odobrene so bile tudi časne kategorije na projektu sanacije tehnologije proizvodnje v jeklarni i valjarni bluming štekel, prevzemu in organizaciji SW in krmiljenju proizvodnjega procesa.

Predlog vrednotenja fizikalnih hnikov v sektorju za razvoj bo ravnavan na eni od naslednjih sej delavskega sveta, ko bo komisija za rednotenje del in nalog posredovala dodatno obrazložitev. Tudi pritoa na vrednotenje del in nalog meinskega tehnika na fiziologiji deo obravnavana takrat, ko bo pribljeno mnenje komisije za vrednotenje del in nalog in direktorja kavoskega sektorja.

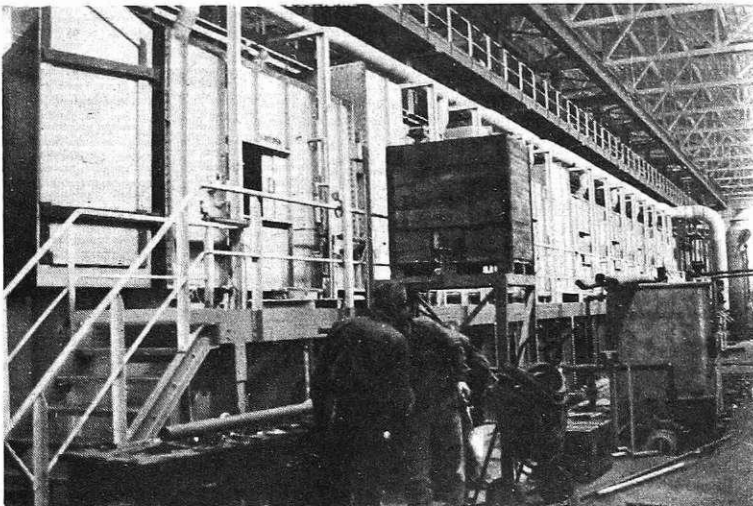
Pri obravnavi ukrepov na področju PDC je bilo ugotovljeno, da PDC ni osrednje vprašanje, ampak je to disciplina v celotni Železarni in je zato potrebno zaostri odgovornost neposrednih vodij dela. Zato delavski svet predlaga delavskemu svetu Železarn, da na podlagi sklepov in predlogov iz analize o koriščenju PDC tega ponovno uvede s 1. decembrom.

Sprejet je bil predlog o povečanju obračunskih postavk osebnega dohodka s 1. oktobrom 1987 za 8 %, če pride do sprejetja sprememb zakona o sanaciji, kot tudi pooblastila, ki jih ima poslovodni odbor na področju osebnega dohodka.

Potrjena je bila deficitarnost nekaterih del in nalog, sodelavki na ERC pa je bila dodeljena enkratna denarna nagrada v višini 50.000 din za dosedanje izjemno prizadevnost in kot vzpodbuda za sprejemanje večjega obsega dela v prihodnje.

Samoupravna delovna skupina CSI je postavila več delegatskih vprašanj, in sicer: kaj je v delovnim mestom novinar (obrazložitev na seji odbora za informiranje je bila, da bo to rešeno ob reorganizaciji delovne skupnosti)? Zahtevajo pojasnila, koliko so resnične govorice o nekaterih krajah in nepravilnostih v Železarni Jesenice.

EN

Nova lužilna linija v Hladni valjarni Jesenice (foto: I. Kučina)

Pregled sestankov SDS

Na sestankih SDS, ki naj bi trajali do 12. novembra, naj bi o programu samoupravnih aktivnosti za november obravnavali samo devetmesečno poslovno poročilo. Iz zapisnikov, ki mo jih doslej prejeli večinoma le iz TOZD Tehnične dejavnosti, pa lahko sklepamo, da so marsikje obravnavali tudi osnutek samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev v sklad kupnih rezerv gospodarstva občine Jesenice in druge probleme, ki jih SDS čuti v svojem ožjem delovnem okolju.

Prejeli smo nekaj zapisnikov SDS, ki so se sestale zaradi praskan izven programa samoupravnih aktivnosti. SDS progaa 400-2 (TOZD Ploščati program, obrat Valjarna debele ploščine) je na sestanku dne 16. oktobra predlagala za priznanje O sindikata kot najboljšega delavca Jerco Krivec. Pri tem je osebej opozorila na vrednotenje njihovega dela. »SDS sprašuje«, pravijo, »kako more biti delo na progi tako nizko vrednoteno, da niti delavci z 12 in 13 kategorijo niso dosegli pri izplačilu oprejša osebnega dohodka Železarn«. Predlagajo, da se izve primerjava za dela marker ploščine in pomočnik Custodis eči. »Tako količina dela kot odgovornost je pri markerju več«, pravijo, »kategorijo ima pa manjšo kot pomočnik Custodis eči.« In nadaljujejo: »Obracun premij za september ni najbolj ravichen. Vse tiste dni, ko progaa zaradi pomanjkanja vložka ni bratovala, so delavci s proge delali kot pomoč v adjustaži in ji omagali pri večji proizvodnji (brušenje plošč), sami so pa zato istali pri mnogo manjših premijah. Glede na vso to problematiko želi delovna skupina skupni sestanek z izmeno progaa 400-1 in predstavniki vodstva TOZD in oddelka za obračun sebnega dohodka. Delovna skupina še vedno ni dobila odgovora, kako je organizirano nadurno delo v adjustaži.«

SDS samski domovi (TOZD Družbeni standard) je razpraljala o prerazporeditvi sobaric iz enote samski domovi. Zaradi apterja samskega doma na Koroški Beli je namreč v tej enoti rilo do presežka delav. Odbor za delovna razmerja v TOZD e zato dal SDS pobudo, da bi se znotraj skupine samoupravno logovorili, katere delavke naj bi bile prerazporejene v drugo elovno enoto (kantine). Dogovorili so se za tri možnosti: . prerazporediti naj bi tiste, ki se same prostovoljno javijo, . tiste, ki so zaposlene v omenjenem samskem domu in 3. tiste, ki so se zadnje zaposlile v TOZD. Upoštevali so tudi to, da natere z otroki do treh let ne bi premeščali (zaradi troizmenkega dela). Za premostitev so se prostovoljno javile štiri lelavke.

SDS glavni laboratorij (Delovna skupnost skupnih služb) se je seznanila s spremembami v premijskem sistemu sektorja ehnične kontrole ter normativa nalog v poslovodnem odboru, a tudi z vrednotenjem del in nalog v okviru projektnih skupin. Njihovo mnenje je, da bi bilo bolj pošteno ovrednotiti deavca, ki sodeluje v projektni skupini, s primerno nagrado po pravljenem delu in ne s spremembo kategorije ob začetku de-

la. Ponovno so razpravljali tudi o organizaciji dela v kemijskem laboratoriju Jeklarne 2. SDS vztraja pri sklepu, da vsi I. analitiki določen čas opravljajo iste naloge v kemijskem laboratoriju Jeklarne 2 in se istočasno usposobijo za delo na emisijem kvantometru. Analitiki laboratorija Jeklarne 2 naj bi se obenem usposabljali pri klasičnih analizah. Vodja glavne laboratorija je dolžan delo organizirati tako, da delo v klasičnem laboratoriju teče kontinuirano, vendar je po mnenju SDS občasno mogoče tudi odstopati od tega načela.

TOZD Tehnične dejavnosti

(Iz programa samoupravnih aktivnosti za november)

Iz OBRATA STROJNE DELAVNICE smo prejeli zapisnike SDS priprava dela, materialna služba, strugarna Javornik 1 in 2, strugarna Jesenice, orodjarna 1 in 2, konstrukcijska delavnica 1 in 2, strugarna valjev Javornik in Bela, ključavničarji strojev ter kovačnica-kalilnica. SDS priprava dela ni prejela odgovora na vprašanje, kam in kako se razporejajo sredstva od odpadnih surovin (barvne kovine in staro železo), pa tudi ne na vprašanje, kdaj se bodo izboljšali pogoji prihoda od avtobusne postaje Bela do vhoda v železarno na Javorniku (razsvetljava, ravnanje terena). SDS strugarna Javornik 1 in 2 pripominjata, da osnutka samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev v sklad skupnih rezerv gospodarstva občine Jesenice nista obravnavali, ker nista prejeli gradiva. SDS strugarna Jesenice opozarja, da še vedno ni rešeno vprašanje tople vode. Sporazuma o rezervah ni obravnavala, ker ni prejela gradiva. SDS orodjarna 1 in 2 prosita, da se poskrbi za toplo vodo v garderobah (stari in novi) na Jesenicah. Zaradi neurejene oskrbe s toplo vodo v garderobi in ker se ne poskrbi za šivanje delovnih oblek, je nezadovoljna tudi SDS ključavničarji strojev. Tudi ta SDS, podobno pa tudi SDS kovačnica-kalilnica, se pritožuje, da ni obravnavala sporazuma o združevanju sredstev v občinski rezervni sklad, ker ni prejela ustreznega gradiva. SDS kovačnica-kalilnica se pritožuje, da ni dobila odgovora na vprašanje, zakaj delavci, ki ne delajo v normi, niso upravičeni do premije. Opozarja, da je treba bolje organizirati sodelovanje med tehnologom, pripravo dela in materialno službo v zvezi s kvaliteto in dimenzijo surovcov za kovače. Ne strinja se s prerazporeditvijo enega od sodelavcev v drugo skupino.

Iz OBRATA REMONTNE DELAVNICE smo prejeli zapisnike SDS tehnične službe, ključavničarji 1 in 2, instalacija Jesenice in Bela, montaža Jesenice in Javornik, žerjavni oddetek Jesenice, žerjavni oddetek Bela-Javornik, hidravlika in pnevmatika, elektrodelavnica, elektrožerjavni, delavnica elektrostrojev, vodstvo GRD, tesarji, mizarji, kleparji, zidarji, plastika, GRD Javornik ter RTA 1, 2, 3, 4, 5 in 6. SDS tehnične službe ugotavlja, da se pri obravnavanju periodičnih rezultatov v Železarni Jesenice pogosto srečujemo s sprejetimi ukrepi in sanacijskimi programi, pri katerih gre velikokrat le za prepisovanje zadev, ki spadajo v delovne naloge. Zato menijo, da bi morali v prihodnje zaostri predvsem odgovornost za opra-

vljanje delovnih nalog. SDS instalacija Jesenice in Bela v zvezi s poslovnim poročilom pripominjata, da bi bilo potrebno v večji meri strokovno nadzirati firme, ki delajo instalacije v Železarni. Pravijo, da veliko del ni dobro narejenih, nekatera pa so opravljena »samo na pol«, tako da jih morajo dokončati sami. SDS žerjavni oddetek Jesenice izraža bojazen, da se sredstva, ki naj bi jih združili v skupni sklad na občinski ravni, ne bodo pravilno uporabljala. Namigujejo na povišanje plač na občini. SDS tesarji meni, da bi bilo treba več sredstev nameniti za osebne dohodke. SDS kleparji omenja, da na poslovno poročilo nima pripomb, »ker tako nimamo nobenega vpliva na njega«. Dodajajo še: »Pripomba je le na privatnike, katere poznamo in bi jih bilo dobro razkrinkati z njihovimi botri, ki jih imajo v železarni, vred.« Člani SDS plastika menijo, da so za dežurstvo na domu premalo nagrajeni. Omenjajo tudi, da morajo večkrat zelo hitro intervenirati, in to na raznih oddaljenih koncih Železarn (separacija, HVB, Javornik), zaradi česar že dalj časa razmišljajo o možnosti lastnega prevoza (kombi). SDS RTA 1 želi, da bi bile v poslovnem poročilu v prihodnje navedene tudi dejavnosti, s katerimi se v Železarni ukvarjajo zasebni izvajalci. SDS RTA 3 in 4 sta v zvezi s poslovanjem postavili naslednja vprašanja oziroma zahteve: vodja SDS mora pravočasno prejeti celotno poslovno poročilo, ker je osnova za razpravo. SDS vprašuje, koliko prihranka so prinesli ukrepi za izboljšanje poslovanja v Železarni Jesenice. Prav tako vprašuje, koliko se je v železarni prihranilo s tem, da se je zmanjšala nabava v skladišču. SDS zahteva pismeni odgovor s poimenskimi navedbami o zasebnih izvajalcih v Železarni in o tem, kakšno delo opravljajo in zakaj. SDS zahteva razlago, zakaj je TOZD Tehnične dejavnosti postala »zguba«. »Ali smo pričeli delati tako slabo in nesolidno?«. Zaključujejo z mnenjem, da njihova SDS pri obstoječih pogojih gospodarjenja nima nobenega vpliva na rezultate v Železarni. SDS opozarja na nered, ki vlada ob prihodu na malico v kantini na Javorniku (zaradi tega se izgubi precej delovnega časa). Ob odpiranju kantine prihaja celo do razbijanja šip. Način, kako se je poračunalni dopust za julij in avgust, SDS obsoja kot nesprejemljiv in dodaja, da za to ni nikakršnega opravičila. Zanima je tudi, če se bo uredila pot od semaforja na Beli do parkirnih prostorov pri vhodu v Valjarno Javornik. Dobili so tudi pozitiven odgovor na vprašanje, če je zamenjava posameznih delov delovne obleke možna. SDS RTA 5 predlaga, da bi zaradi visoke stopnje inflacije ustanovili interno banko (podobno naj bi že imele nekatere delovne organizacije; kot primer omenjajo Merkator), ki naj bi osebne dohodke, ki so ustvarjeni do prvega v mesecu, izplačani pa šele petnajstega, obrestovala s takšnimi obrestmi, ki bi se čimbolj približale inflaciji. Vprašujejo tudi, kako da se nekateri delavci Železarn lahko vozijo na svoja delovna mesta oziroma po teritoriju Železarn s privatnimi avtomobili.

(se nadaljuje)

Center za samoupravljanje in informiranje
Božidar Lakota

Ivanu
Mokorelu

v slovo

Tiho smo se za vedno poslovili od njega dan pred Dnevom mrtvih na Blejski Dobravi. Tiho, kot je tiho padalo zlatorumeno listje z brez, ki krasijo njegov zadnji dom.

Minilo je komaj nekaj let, ko je končal delo na oddelku kontrole kvalitete in se upokojil, že nas je pretresla vest o njegovi prezgodnji smrti. Obstali smo, besede so utihnile — izgubili smo našega dobrega in plemenitega sodelavca.

Ivan Mokorel se je rodil 31.10.1923 v Slavonskem Brodu, kamor je bila zaradi naprednih idej premeščena njihova družina. Osnovno šolo je končal v rodnem mestu, poklicno šolo pa v Sarajevu, kjer se je izučil za elektrome-

hanika. Po vrnitvi iz JLA leta 1947 je prišel na Jesenice in se zaposlil v Železarni. Delal je na Transportu, v mehanični delavnici in na OZOD. Da bi svoje znanje izpopolnil, je ob delu uspešno končal šolanje na TSS na Jesenicah. Medtem se je zaposlil na oddelku kontrole kvalitete kot kontrolor kvalitete. Od leta 1963 do upokojitve je opravljal dela in naloge referenta statistične kontrole.

Zaupana dela in naloge je vestno in natančno izpolnjeval. Bil je eden od delavcev, ki so utirali pot razvoju kontrole kvalitete ter je s tem vgradil majhen kamenček v mozaik kakovosti naših železarskih izdelkov.

Sodelavci

Skupni uspehi in neuspehi

Je že tako, da se o neuspehih nekoliko bolj obotavljivo in mnogo manj radi pogovarjamo kot o uspehih.

A sedanjí čas, lahko bi rekli tudi krizno stanje na nekaterih področjih, nas sili, da se začnemo tudi kritično obračati k sebi. Koliko pa smo sami, ne samo tisti od »zunaj«, sokrivi za stanje, kakšno je? Koliko smo krivi za to, ali pa sokrivi, da smo preteklih petnajst let bolj dre-mali ob vlaku razvoja in posodabljanja kot pa se vanj aktivno vključili? So res tisti, zunanji razlogi krivi, da nam rezultati »aytobusne kadrovske politike« ne le v Železarni, ampak tudi v nekaterih drugih jeseniških in tudi gorenjskih kolektivih, vplivajo na to, da je rešitev sedanjih težav še težja, bolj zapletena, kot bi morda bila? S tem ne želim reči, da teh težav ne bi bilo, prav tako bi bile, le te-žišče reševanja bi bilo na drugem mestu. Sedaj, ko dobiva pretežno te-ž socialni moment, ko presoja vsa-kršnih ukrepov zadene presojo skozi očala socialnih razmer, gre veliko te-žje.

Težje zato, ker enostavno težko razumemo, da to šolstvo ali zdrav-stvo zahtevata toliko denarja (mimo-

grede, več kot 80 % vseh sredstev, ki jih za družbene dejavnosti v občini združimo iz osebnega dohodka ali dohodka). Po drugi strani pa mora-mo dojeti, da to zdravstvo in šolstvo morata izvajati izredno, razvojno po-membno dejavnost za vsako družbo in slehernega posameznika, da mo-rata izvajati dogovorjene programe in pravice. Boste dejali, da so zdrav-niki ali šolniki izključno sami »kri-vi«, da imajo iz leta v leto več pacien-tov, več storitev, več dela, več otrok v šoli, več oddelkov, hkrati pa jim real-no dajemo vse manj denarja za to? Notranje rezerve v smislu »varčeva-nja pri vati, obvezilnem materialu in kredi« so izčrpane. Morda jih je še nekaj v organizacijskem smislu, to-da ne toliko, da bi lahko družbene dejavnosti (ti dve in ostale) prenesle breme večletnega ekstenzivnega za-poslovanja ob vedno slabših gospo-darskih rezultatih. Dejstvo je, da je v tem šolskem letu za 22,5 % več otrok v osnovnih šolah kot v šol-skem letu 1980/81, da je bilo v prete-klem letu v Bolnici Jesenice v pri-

merjavi z letom poprej sprejetih za 4,9 % več pacientov ter v ambulantah opravljenih za 10 % več pregledov kot leta 1985. Da je bilo v osnovnem zdravstvu v občini, se pravi v zdrav-stvenih domovih, lani za 11,6 % več obiskov kot leto poprej, za 13,9 % več obiskov v ambulantah ter dispanzer-jih za otroke in šolarje.

Na to, četudi le z nekaj številkami, opozarjamo zato, ker družbene de-javnosti v teh pogojih visoke inflaci-je enostavno ne zmorejo nositi vseh bremen, ki so posledica nespoštova-nja sprejetih dogovorov in odločitev glede zaposlovanja v gospodarstvu v preteklih letih.

Podatki o gibanju prebivalcev ter povečanju števila prebivalcev v sa-mem mestu Jesenice kažejo, da se je število prebivalcev v mestu gibalo ta-kole: leta 1981 je bilo v primerjavi z letom 1948 za 109,2 % več prebival-cev, v primerjavi z letom 1953 za 48,9 % več, v primerjavi z letom 1971 pa za 34,7 % več. Ker se je mesto širi-lo samo »v višino«, saj je prostora vse manj, si lahko predstavljamo, kakšni so bivalni prostori v mestu, kakšna je ne samo kvantiteta, ampak tudi kvaliteta življenja, v mestu, ne več rdečega prahu, ampak še kakšnega drugega.

R. K.

Brigadirji

V soboto, 14. novembra, or-ganiziramo lokalno mladinsko delovno akcijo pospravlja-nje in urejevanje okolice Je-klarne 2. Zbor vseh zainteresi-ranih za tako obliko dela je ob 8. uri pri vratarju na Koroški Beli. Po akciji se bomo pogo-ovorili o nadaljnjem delu na področju MDA. Vabljeni!

KS ZSMS

Novice iz sindikalnih organizacij

TOZD KOMERCIALA

Člani izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata TOZD Komerciala so se sestali 13. oktobra. Se-znanili so se s planom proizvodnje za mesec oktober in ugotovili, da so za vso količino že zbrali naročila in jih poslali v obrate. Zagotoviti mora-jo še 2000 ton trakov, ki jih niso do-bili s Češke. Tudi preko sindikata Železarne so apelirali na vse, da se v Železarni moramo držati dobre kva-litete in dogovorjenih rokov, če noče-mo izgubiti kupcev. Razpravljali so tudi o pomanjkanju niklja v jeklar-ni. Oddelek nabave je svojo nalogo izpolnil, zataknilo pa se je pri plači-lu, zato tudi ni dobave.

Osební dohodki za avgust so med delavci TOZD Komerciala povzročili veliko nezadovoljstvo, saj so sami iz-polnili vse naloge. Ob izplačilu so bi-li strpni, ker so razumeli težave Že-lezarne, toda v prihodnje se kaj ta-kega ne sme več dogajati. Zahtevali so, da sem vsem tistim delavcem, ki so prejeli nižji osebni dohodek, kot

je zajamčeni (12,8 milijona din), iz-plača razlika. Odbor za prošnje in pritožbe so zadalžili, da preveri soci-alni položaj teh delavcev in zaprosi za pomoč zanje osnovno organizaci-jo in konferenco sindikata Železar-ne. Razpravljali so tudi o tem, da imajo v ostalih temeljnih organizaci-jah v Železarni različna doplačila v obliki nadur, ur za manjkajoče, po-sebne nagrade, česar v njihovi TOZD ne poznajo, zato imajo tudi slabše osebne dohodke. Podprli so zahtevo delavskega sveta TOZD Komerciala, da se čimprej izdela poro-čilo o primerjavi osebnih dohodkov delavcev komerciale v vseh sloven-skih železarnah.

Razpisni komisiji so posredovali mnenje o sodelavki, ki se je prijavila na razpis za podpredsednika poslo-vodnega odbora.

Pregledali so tudi delo komisij: za izlet je prijavljenih 25 članov, letnih hokejskih kart so prodali 52, posojilo za nakup ozimnice so odobrili 60 čla-nom, kupili so 15 abonmajskih vstopnic za gledališke predstave in

se dogovorili o nakupu letne smučar-ske karte, ki naj bi bila na razpolago vsem delavcem temeljne organizaci-je.

Razpravljali so tudi o spremem-bah organiziranosti. Moti jih, da so se dogovorili, da se o mikroorganizaci-ji najprej razpravlja z družbenopolitičnimi organizacijami in vodstvom TOZD in da se šele po rešitvi na tem nivoju da v razpravo delavskim skupinam. Menijo, da tako sindikat in družbenopolitične organizacije izgubi svojo vlogo, ki so jim jo zaupali delavci.

Mladinke, mladinci

V soboto, 14. novembra, KS ZSMS Železarne Jesenice or-ganizira mladinski ples v ho-telu Korotan na Jesenicah. S svojo udeležbo boste dokazali upravičenost organiziranja ta-kih akcij.

Vabljeni!

Komisija za podeljevanje družbenih priznanj pri redsedstvu občinske konference SZDL Jesenice

razpisuje za leto 1988

pet priznanj osvobodilne fronte slovenskega naroda — srebrni znak,

ki bodo podeljena ob praznovanju ustanovitve OF Slovenije 27. aprila 1988.

Priznanja podeljujejo posameznikom, družbenopolitičnim in dru-gim organizacijam za posebne družbenopolitične, kulturne in organi-zacijske dosežke pri realiziranju in krepitvi socialističnih samoupravnih odnosov ter da imajo trajnejši pomen pri:

- razvoju naše samoupravne socialistične družbe,
- uresničevanju ustavno opredeljenih družbenoekonomskih in političnih odnosov na posameznem področju družbenega življenja in dela ter v družbi nasploh, še zlasti pri razvijanju delegatskega sistema in uveljavljanju samoupravne organiziranosti temeljnih samo-upravnih skupnosti,
- krepitvi SZDL kot fronte delovnih ljudi in občanov ter njihovih organiziranih socialističnih sil,
- neposrednem uveljavljanju delovnih ljudi in občanov kot nosi-lec odločanja na vseh področjih družbenega življenja in dela.

Kandidate za podelitev priznanja OF lahko predlagajo posamezni-ki, OZD, posamezne organizacije in društva komisiji za podeljevanje družbenih priznanj pri predsedstvu občinske konfe-rence SZDL Jesenice najkasneje do 15. januarja 1988.

Predlog mora poleg natančnega naslova in kratkega življenjepisa vsebovati tudi čimpopolnejšo utemeljitev razlogov, zaradi katerih naj bi predlagani prejel priznanje OF. Predlog mora biti podan na posebnem obrazcu, ki se dobi na občinski konferenci SZDL Jesenice. Kasnejših prijav ne bomo upoštevali.

KOMISIJA ZA PODELJEVANJE
DRUŽBENIH PRIZNANJ PRI
OK SZDL JESENICE

Slavko Tarman

Portreti slovenskih mojstrov fotografije

Tako se v barvnih fo-tografijah pokaže vsak pojav, od odsevov v vodi do na videz nezanimivih predmetov v skrajno uravnoteženo podobo.

Toda Pegan posveča svojo pozornost tudi kmečkemu življenju. Človeški lik v okviru po-nižanega in odstavljenega sveta tako pridobi pomen in postane oblikovalec nekega civiliza-cijskega sporočila. Na enak način zajame tudi pokrajino v tistih značilnostih, ki so bistvene kot obraz za neko osebo. Tako vneseno pou-darja prve plane, uravnovesi svetlobo in sen-co v črno-belem. Zavestno posebej temeljne vrednote, ki so prav tako značilna znamenja, ki dajejo Peganu pravico, da se uvršča med najpomembnejše oblikovalce fotografije na-sega časa.

IL PICCOLO, 13. februarja 1987

POEZIJA Z RAHLO SENC OTOŽNOSTI

Peganov prvi barvni ciklus fotografij z na-slovom MOJ KRAJ predstavlja svojevrsten pristop. Če mu je bil pri tem vzornik nemški fotograf Feininger, ki ga poznamo po trinaj-stih foto esejih z naslovom Viva Mexico, po-tem je mojster Pegan dodal svojemu ciklu no-vo dimenzijo in izrazno moč. Kot fotografski perfekcionista v barvni tehniki zavestno verja-me v naravo in v neuničljivost vsega živega. V tem ciklu mojster podaja kraški svet z vsemi njegovimi naravnimi značilnostmi in simboli. Ta prelepi, a malo znani kraški svet v nje-govih fotografijah polno zaživi.

Značilni kraški simboli vse od strukturno razgibanih kamnitih ograd, značilne kamnite

kraške arhitekture, pa vse do za kraški svet značilne pristne naravne barvitosti, so veno-mer prisotni v nešteti mogočih različicah in izvirnih fotografskih izpeljavah. Peganov prvi barvni ciklus in njegova umetniška izraznost sta postala pravi pojem za Kras in Primorsko. Njegove barvne fotografije so vredne pozor-nosti, in sicer ne samo kot spremni pojav, temveč kot enakovredne neponovljive ume-tnine. V tem fotografije izpričujejo umetnikov osebni fotografski nazor, osebno interpretaci-jo, ki je celotna, nedeljiva.

Radovedno oko Peganove kamere se zau-stavlja v slikoviti, razgibani, kamniti pokra-jini, potuje preko vinogradov, kjer gole trte učinkujejo domala kot nekakšne izmišljene tvorbe. Kamera se ustavi ob napol porušeni stavbah, ki so tako značilne za primorske va-si. Veliko ljubezni in bogatega znanja vlaga avtor v portretiranje prebivalcev teh vasi. Upodablja jih v slikovitem in zanimivem ek-sterieru — in še pogosteje v njihovih nič manj slikovitih in zanimivih bivalnih in drugih in-teresi. Tako denimo v prastari kuhinji ali vinski kleti.

Tako nam Pegan poskuša podati v svojih fotografijah človeka v prostoru. Prav tu pa prestopa Peganova fotografija tisto mejo, ki loči dobre dokumentarne posnetke od stvari-tev, ki jih lahko imenujemo vizuelna razmiš-ljanja s pomočjo foto kamere.

Peganova kolekcija je prav gotovo obogati-la našo, sicer kar malo preveč skromno ved-nost o lepoti in posebnosti naših primorskih krajev in ljudi.

Pismonoša

BARVNI FENOMEN KRAŠKEGA SVETA IN LJUDI ...

Če imamo v slovenski fotografiji izrazite-ga posebnost, potem je to prav gotovo moj-ster fotografije EFIAP — Milenko PEGAN. Je edini predstavnik, ki z barvno fotografijo ohranja pristnost, ožnost, prvinskost kra-ških vasi in njenih ljudi. S svojima kolekcija-ma Moji ljudje in Človek v ambientu deluje izjemno udarno. Pastelne barve na fotografi-jah poudarjajo, drugje pa utišajo okolje sveta in domačij, ki izginjajo. To je svet, ki ga ni več mogoče ponavljati, je svet, ob katerem nas prešinja otožnost za lepim in urejenim. Ta svet se iz dneva v dan spreminja z rastočo tehnizacijo in razvojem.

Peganove barvne fotografije izžarevajo svežino in vzdušje Sredozemlja, so romanti-čne in otožne v svojem barvnem podajanju.

Pegan je v slovenskem in jugoslovanskem prostoru pionir sodobnega barvnega podaja-nja v fotografiji. Njegovo studiozno delo je vtakano v njegovih delih, ki pomenijo ogromen napredek za jugoslovansko barvno fotografi-jo. Peganov pristop k studiju barvnih fenome-nov v fotografiji je enkrat in zajema široko območje od pastelnih, umirjenih do močno poudarjenih barv. Barvne zakonitosti mu niso neznanka, saj vse kompozicije gradi prav na barvnih prehodih in poudarkih. Z različno močnim poudarjanjem barv dosega na foto-grafijah posebne učinke in barvne prehode, ki so vse v mejah resničnega. Kromatski preho-di z izjemnim poudarjanjem in vnašanjem nežnih pastelnih barv so živa registracija me-diteranskega vzdušja. Peganove barvne foto-grafije so polne simbolov in otožnosti, v njih odseva umetnikovo osebno dožemanje tragike današnjega stehiniranega sveta. Stara kra-ška arhitektura z njegovimi ljudmi je presun-ljiv klic po časih, ki jih danes ni več. Pretehta-na kompozicija, izjemna barvna stilizacija, eliminiranje vsega vidnega na fotografski minimum so prvine, ki delujejo s svojo težo izredno prijetno na gledalčevo oko.

Proizvodnja v oktobru

(Nadaljevanje s 1. strani)

VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL

Zaradi pomanjkanja naročil je bil operativni program gotove proizvodnje za prodajo znižan. Znižani program je bil z lastno proizvodnjo približno izpolnjen, močno preseganje (14,8 %) pa gre na račun uslužnostne prodaje gredic. Skupna proizvodnja ni bila dosežena (93,8 %) predvsem zaradi okvare motorjev za hladilno vodo štetila, ko en teden, razen dinam, ni bilo možno valjati nič drugega, ter odpisa proizvodnje.

Zaradi remontov je bila tudi proizvodnja termično obdelane pločevine na Javorniku motena.

VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

Popoln izpad uslug prevajanja (tako kot že celo leto) in pomanjkanje naročil je bilo izraženo v močno znižanemu operativnem programu tako v skupni kakor tudi v gotovi proizvodnji za prodajo. Z dobrim delom sta bila oba dosežena, in sicer v skupni 102,6 %, pri gotovi za prodajo pa 100,7 %.

HLADNA VALJARNA BELA

Po dolgem času ta obrat ni dosegel z operativnim programom (enak gospodarskemu načrtu) planiranih količin niti pri skupni (93,3 %) niti pri gotovi proizvodnji za prodajo (98,1 %), pa tudi uslug prevajanja je bilo manj, kot smo programirali.

Vzrok za izpad proizvodnje je predvsem prepozen dohod tujega vložka (še le v drugi polovici meseca), okvara CRNO linije in slabša kvaliteta vložka globoki vlek.

Izpolnjevanje kvalitetnega asortimenta je bilo dobro, saj so bile z gospodarskim načrtom planirane količine nerjavnega jekla in dinam pločevine presežene.

NOVOSTI IZ TOVARNIŠKIH GLASIL

INFORMATIVNI FUŽINAR

IZ MONTERJA PRVI STISKALNICI

Devetnajstega julija so iz raven-ske temeljne organizacije Monter v Dravogradu odpemili dve 150-tonski stiskalnici za francosko firmo Sciaky. To je bil za delavce te temeljne organizacije res velik dogodek, saj je bil to zanje prvi pomembnejši končni izdelek. Pred tremi meseci je Mašinocomerce, ki je zastopnik Sciakya v Jugoslaviji, ponudila izdelavo stiskalnic temeljni organizaciji Stroj in deli, ki pa dela zaradi izredno kratkega roka ni upala sprejeti. V TOZD Monter pa so na tako priložnost že dolgo čakali, saj so hoteli sebi in drugim dokazati, da so sposobni delati končne izdelke.

Po mnenju enega izmed francoskih monterjev - električarjev, ki so bili še zadnje dneve pred odpremo stiskalnic v Monterju, so Monterjevci preizkušnjo dobro prestali. Ravenčani zato upajo, da se bo s tema hidravličnima stiskalnicama Železarni odprl tudi francoski trg, na katerega jim doslej še ni uspelo prodreti.

Monter je s svojim prvim končnim izdelkom uspel zaradi svojih prizadevnih strokovnjakov in delavcev, ki so zaradi stiskalnic delali cele dneve, in seveda tudi zaradi pomoči celotne železarnar in predvsem TOZD Stroj in deli. V Monterju sedaj upravičeno upajo, da jim bo Železarna zaupala še več končnih izdelkov, saj imajo sedaj že tudi izkušnje.

(Iz Informativnega fužinarja št.8, avg.1987)

HLADNA VALJARNA JESENICE

Pomanjkanje naročil je botrovalo, da je bil operativni program skupne in gotove proizvodnje za prodajo precej nižji od gospodarskega načrta.

Znižani operativni program je bil pri skupni proizvodnji dosežen 101 %, pri gotovi za prodajo pa 92,8 %.

PROFILARNA

Tudi v oktobru so v tem obratu delali dobro, saj so z gospodarskim načrtom planirano skupno proizvodnjo dosegli 105,2 %, nekaj nižji operativni program gotove za prodajo pa izpolnili 102,5 %.

VRATNI PODBOJI

Z operativnim programom načrtovani skupna in gotova proizvodnja za prodajo sta bili doseženi 106,3 %.

TOZD OKROGLI PROGRAM

Čeprav je v tem mesecu eden boljših obratov v Železarni (Jeklovlek) zaostal za planiranimi vrednostmi, je kljub temu ta TOZD sicer precej nižji operativni program v skupni proizvodnji dosegla 103,2 %, gotova za prodajo je bila dosežena 99,6 %, prodaja pa 102,5 %.

VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

Močno znižan operativni program v primerjavi z gospodarskim načrtom, kot posledica obratovanja v sistemu 5+2 (gospodarski načrt 4+1), je bil v skupni proizvodnji izpolnjen 108 %, pri gotovi za prodajo pa 125 %. Poleg prizadevnega dela je preseganje tudi rezultat uslužnostne prodaje žice.

ŽIČARNA

Operativni program v skupni in v gotovi proizvodnji za prodajo je bil nižji zaradi delnega pomanjkanja naročil in delavcev.

Skupna proizvodnja je bila dosežena 100,1 %, gotova za prodajo pa 95,8 %.

JEKLOVLEK

Podobno kot Hladna valjarna Bela tudi ta obrat po dolgem času ni dosegel planiranih obveznosti. Skupna proizvodnja je bila dosežena 92,1 %, gotova za prodajo pa 92,8 %, oboje v primerjavi z gospodarskim načrtom. Vzroki izpada so slabša kvaliteta vložnega materiala in delno pomanjkanje naročil za BK linijo.

ELEKTRODE

Skupna proizvodnja je bila sicer dosežena 105 %, vendar zaradi elektrodni mas in ognjeodpornega materiala, za dobrih 10 % je zaostala proizvodnja dodatnih materialov za varjenje. Vzroki so pomanjkanje naročil za varilne žice in aglomerirane praške, za oplačene elektrode pa preveliki zastoji na oplačevalnih linijah. Gotova proizvodnja za prodajo je bila dosežena 96,8 %, precej slabša je bila odprema, predvsem oplačeni elektrod, in so se zaloge končnih izdelkov močno znižale.

ŽEBLJARNA

Tudi ta obrat je delal dobro, saj je kljub določenim težavam svoje z gospodarskim načrtom planirane količine dosegel tako v skupni kakor v gotovi proizvodnji za prodajo 100 %.

Miloš Piščanec

Namen dosežen

Kdor je redno prebiral mesečna poročila o proizvodnji v Železarni, posebno še devetmesečno poročilo, je lahko ugotovil, da je Valjarna debele pločevine zelo zaostala pri doseganju načrtovanih obveznosti.

Prav tako je lahko ugotovil, da je bil skoraj vsak mesec operativni program nižji od gospodarskega načrta zaradi POPOLNEGA IZPADA USLUG prevajanja in POMANJKANJA NAROČIL, zato je takemu bralcu (predvsem pa delavcem v Valjarni debele pločevine) padel v oči NELOGIČEN zaključek, da za tak IZPAD PROIZVODNJE NI NEKEGA PRAVEGA VZROKA. Ta zadnji stavek je bil namreč IZZIV, ki je za to imel svoj VZROK in NAMEN.

VZROK za tak izziv je izguba Železarnar po devetih mesecih letošnjega leta ob tem, da se skoraj vsi odzivamo ravnodušno oziroma slabotno, kar je ob padanju standarda delno razumljivo, pri tem pa imamo v Železarni PROSTE - NEIZKORIŠČENE PROIZVODNE KAPACITETE.

NAMEN tega izziva je poskušati z večjo zavzetostjo na vseh ravneh izboljšati stanje Železarnar, doseči sanacijske cilje in s tem tudi zvišati naše osebne dohodke.

IZBIRA OBRATA: Za Valjarno debele pločevine smo se odločili, ker je to največji finalni obrat naše Železarnar, ob tem, da je najbolj zaostal

za planskimi obveznostmi, se pravi, da so za Železarno to največje notranje rezerve glede manjkajoče finalne proizvodnje, oziroma zahtevane realizacije.

Da ne bo pomote - enako velja tudi za vse ostale obrate, ki imajo izpad, a so manjši.

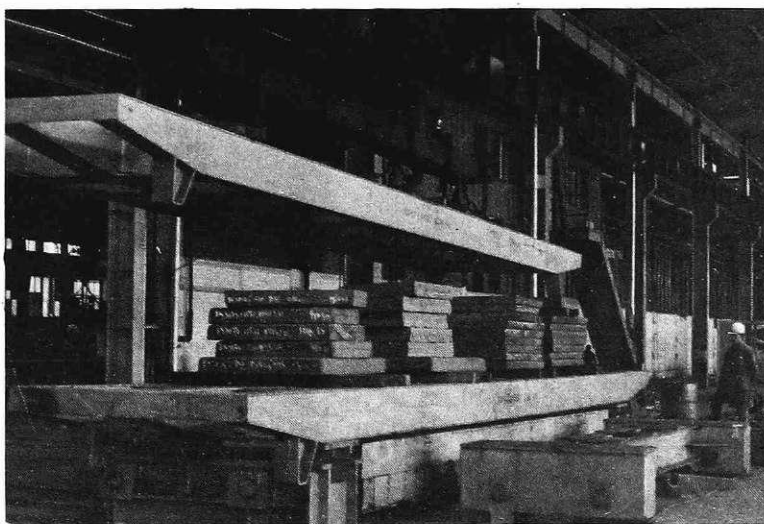
Sicer sem bil zadovoljen, da ta izziv ni ostal neopažen pri odgovornih v Valjarni debele pločevine, ki so izredno složno nastopili (čeprav složno dosedaj ni bila NAJ odlika tega obrata), vendar z grenkim priokusom, da sem se poslužil ne fair načina za »dvig temperature«.

POSLEDICA tega izziva je bil zelo buren sestanek v Valjarni debele pločevine, kjer smo (DPO, vodstvo Valjarnar debele pločevine, podpredsednik poslovnega odbora za proces, Komerciala in plan procesa) ugotovili, da sta vzrok za neizpolnjevanje plana tudi prevelike medfazne zaloge in prepočasno obračanje materiala, ki se suče povprečno med dobrih dvema in tremi meseci, kar je odločno preveč. GLAVNI vzrok pa je pomanjkanje vložka zaradi izpada USLUG prevajanja in pomanjkanja NAROČIL (domači vložek se naroča in dobavlja samo na obstoječa naročila).

Dogovorjeno je bilo (tudi za ostale obrate), da se moramo v skladu s sanacijskim programom VSI v Železarni obnašati skrajno stabilizacijsko, to pomeni močno izboljšati tehnološko disciplino in disciplino na sploh ter od Jeklarne do zadnjega finalista izdelovati s čim manjšimi stroški, čim bolj kakovostno in v načrtovanih rokih za obstoječa naročila. Glavno breme je bilo naloženo Komerciali, ki mora ob sicer težki tržni situaciji poskušati preskrbeti manjkajoča naročila ob večji angažiranosti marketinga.

REZULTAT tega sestanka, oziroma izziva naj bi bil kmalu viden, predvsem naj bi to občutili kot povečanje naših osebnih dohodkov. Če pa vsega tega ne bo, je bil to »strel v prazno« in se opravičujem vsem tistim, ki sem jih zaradi tega razburil.

Miloš Piščanec

V Valjarni debele pločevine (foto: I. Kučina)

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA IN PROGRAMA SKUPNE PROIZVODNJE ZA PRODAJO TER ODPREMO ZA OKTOBER 1987

TOZD	SKUPNA PROIZVODNJA						GOTOVA PROIZVODNJA				ODPREMA	
	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 4/2	% 4/3		Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 9/7	% 9/8	za prodajo
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
TALILNICE skupaj	42.260	42.260	45.642,3	108,0	108,0	—	20	36,8	—	184,0	36,8	
PLAVŽ	7.200	7.200	7.568,4	105,1	105,1	—	—	—	—	—	—	
JEKLARNA I	22.900	22.900	23.669,4	103,4	103,4	—	—	—	—	—	—	
— SM	6.400	6.400	7.156,5	111,8	111,8	—	—	—	—	—	—	
— EL	16.500	16.500	16.512,9	100,1	100,1	—	—	—	—	—	—	
— ASEA	7.100	7.100	7.870,0	110,9	110,9	—	—	—	—	—	—	
— LM	9.200	9.200	8.438,3	91,7	91,7	—	—	—	—	—	—	
— BBC	200	200	204,6	102,3	102,3	—	—	—	—	—	—	
JEKLARNA II	12.000	12.000	14.243,9	118,7	118,7	—	—	—	—	—	—	
LIVARNA	160	160	160,6	100,4	100,4	—	20	36,8	—	184,0	36,8	
— jeklo	158	158	160,0	101,3	101,3	—	20	26,7	—	183,5	36,7	
— kovino	2	2	0,6	30,0	30,0	—	—	0,1	—	—	0,1	
PLOŠČATI PROGR. skupaj	47.540	45.365	43.220,1	90,9	95,3	20.970	18.855	19.231,7	91,7	102,0	19.091,3	
BLUMING-ŠTEKEL	29.390	29.350	27.518,2	93,6	93,8	4.240	3.870	4.444,1	104,8	114,8	4.604,9	
— bluming	15.690	14.600	13.031,0	83,1	89,3	170	170	906,2	533,1	533,1	1.029,1	
— štekel	11.500	12.550	12.672,3	110,2	101,0	1.870	1.500	1.723,0	92,1	114,9	1.719,3	
— štekel storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
— termična obdelava	2.200	2.200	1.814,9	82,5	82,5	2.200	2.200	1.814,9	82,5	82,5	1.856,5	
VALJARNA DEBELE PLOČEVINE	6.200	4.400	4.513,8	72,8	102,6	5.460	4.160	4.188,0	76,7	100,7	4.223,6	
— valjarna debele pločevine	5.700	4.400	4.513,8	79,2	102,6	—	—	—	—	—	—	
— valjarna debele pločevine storitve	500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
HLADNA VALJARNA BELA	8.050	8.050	7.512,9	93,3	93,3	7.460	7.460	7.318,4	98,1	98,1	6.861,5	
— hladna valjarna Bela	7.500	7.500	7.399,0	98,7	98,7	—	—	—	—	—	—	
— hladna valjarna Bela storitve	550	550	113,9	20,7	20,7	—	—	—	—	—	—	
HLADNA VALJARNA JESENICE	2.200	1.800	1.818,3	82,7	101,0	2.150	1.750	1.623,2	75,5	92,8	1.591,7	
— hladna valjarna Jesenice	2.200	1.800	1.719,0	78,1	95,5	—	—	—	—	—	—	
— hladna valjarna Jesenice storitve	—	—	99,3	—	—	—	—	—	—	—	—	
PROFILARNA	1.700	1.700	1.787,8	105,2	105,2	1.660	1.550	1.589,0	95,7	102,5	1.739,0	
— HOP	1.470	1.425	1.571,0	106,9	110,3	1.470	1.375	1.450,1	98,7	105,5	1.639,4	
— HOP storitve	5	30	30,0	600,0	100,0	—	—	—	—	—	—	
— rondevle	110	110	138,9	126,3	126,3	110	110	138,9	126,3	126,3	99,6	
— diski storitve	35	70	47,9	136,9	68,4	—	—	—	—	—	—	
— deli za cest. ogr.	80	65	—	—	—	80	65	—	—	—	—	
VRATNI PODBOJI	—	65	69,1	—	106,3	—	65	69,0	—	106,2	70,6	
OKROGLI PROGR. skupaj	17.660	15.140	15.625,2	88,5	103,2	10.260	8.180	8.124,8	79,2	99,3	8.360,5	
VALJARNA ŽICE	9.350	7.100	7.670,1	82,0	108,0	2.770	950	1.187,2	42,9	125,0	1.223,1	
— valjarna žice	9.350	7.100	7.670,1	82,0	108,0	—	—	—	—	—	—	
— valjarna žice storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
ŽIČARNA	3.570	3.300	3.303,7	92,5	100,1	2.580	2.320	2.223,3	86,2	95,8	2.281,0	
— žičarna	3.570	3.300	3.284,6	92,0	99,5	—	—	—	—	—	—	
— žičarna storitve	—	—	19,1	—	—	—	—	—	—	—	—	
JEKLOVLEK	2.240	2.240	2.062,4	92,1	92,1	2.220	2.220	2.060,3	92,8	92,8	1.883,6	
— jeklovlek	2.240	2.240	2.062,4	92,1	92,1	—	—	—	—	—	—	
— jeklovlek storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
ELEKTRODE	1.780	1.780	1.869,0	105,0	105,0	1.670	1.670	1.615,7	96,8	96,8	1.912,2	
— elektr. + varil. žica	1.450	1.450	1.319,4	91,0	91,0	1.440	1.440	1.316,6	91,4	91,4	1.621,7	
— varil. žica storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
— varil. prašek	100	100	66,6	66,6	66,6	100	100	66,6	66,6	66,6	58,0	
— suha el. masa	70	70	72,0	102,9	102,9	70	70	72,0	102,9	102,9	72,0	
— ognjevdrž. mat.	160	160	411,0	256,9	256,9	60	60	160,5	267,5	267,5	160,5	
ELEKTRODE ZAGREB	—	—	—	—	—	300	300	318,4	106,1	106,1	318,4	
ŽEBLJARNA	720	720	720,0	100,0	100,0	720	720	719,9	100,0	100,0	742,2	
SKUPAJ	107.460	102.765	104.487,6	97,2	101,7	31.230	27.055	27.393,3	87,7	101,3	27.488,6	
Storitve	—	—	—	—	—	1.090	650	310,2	28,5	47,7	305,1	
ŽELEZARNA	—	—	—	—	—	32.320	27.705	27.703,5	85,7	100,0	27.793,7	

30 let obdelave podatkov v Železarni Jesenice

Računalništvo je danes nekaj običajnega

Janez Katnik se je v naši železarni zaposlil leta 1936, ko je začel delati na meznem uradu (sedaj obračun osebnih dohodkov). Po desetih letih dela na tem uradu je devet let delal na knjigovodstvu (materialnem, obratnem) in na osnovnih sredstvih ter na planskem in drugih oddelkih. Poznavanje dokumentacije in administrativnega poslovanja je bila koristna osnova za delo v novo oblikovanem računskem centru, kjer je delal 23 let.

Janez je vsa leta svojega dela na računskem centru pisal kroniko centra, saj je bil tu od prvega dne in je doživljal prihod in odhod novih generacij, vzpone in padce računskega centra. Iz njegove kronike nam je predstavil tudi nekaj novih podatkov, ki jih do sedaj še nismo omenili.

»Spomini na prve dni dela v IBM oddelku so še vedno živi in lepi. Sodelavci so bili mladi, sprejemljivi za novo in tovariški. Pred tridesetimi leti smo ob ustanovitvi IBM oddelka na njem delali: Slavko Šabec kot vodja oddelka, programer Janez Katnik in Genica Brun kot vodja luknjalnega oddelka. Prvi operaterji na klasičnih strojih so bili Franc Hrovat, Borut Kočevar, Emil Žnidar in Izidor Korošec. Franc Hrovat in Borut Kočevar sta postala vodja izmen. Kot luknjačice oziroma verificirke so prišle na oddelek Vika Novak, Stanka Thaler, Metka Podbregar, Alenka Trampuš in Marija Vovk. Tehnik vzdrževalec strojev je bil Viktor Langus. Organizacijo in vpeljavo prve klasične garniture je za strojno obdelavo pripravil Zvonko Čebašek, predstavnik firme IBM, prvi tečaj za operaterje pa je vodil Pera Pantić iz Beograda.«

Od sodelavcev, ki so pričeli pred tridesetimi leti, so na računskem centru zaposleni še: Vika Novak kot programer, Alenka Trampuš kot operater in Stanka Thaler kot referent za sprejem dokumentacije. Emil Žnidar se je upokojil leta 1969 (umrl je leta 1977), upokojeni pa so tudi Janez Katnik (1981), Genica Brun (1982) in Marjetka Podbregar (1987). Šest sodelavcev se je pozneje zaposlilo v drugih podjetjih, Viktor Langus pa je leta 1968 odšel v Intertrade, kjer je zaposlen na vzdrževanju sistemov. Med sodelavci, ki so na center prišli kasneje, sta tudi leta 1981 upokojeni Uroš Krže in pokojni Marjan Bernot.

»Z razvojem obdelave podatkov je naraščalo tudi število zaposlenih. Pri obdelavi na klasičnih strojih je bilo zaposlenih največ 31 sodelavcev. Ob 15-letnici centra jih je bilo skupno zaposlenih 45, ob 20-letnici je bilo 54 sodelavcev, ob otvoritvi novega elektronsko-računskega centra jih je bilo 65, sedaj pa jih je zaposlenih 71.

Pri uvedbi posameznih področij je veliko sodeloval oddelek za organizacijo, ki je naredil prve šifrante. Omeniti moram tudi veliko pomoč vodje oddelka Jasniča in njegovih sodelavcev, ki so sedelovali pri uvedbi posameznih področij na strojno obdelavo. Narediti je bilo treba šifrante in jih stalno dopolnjevati. Za vsa področja je bilo treba napisati navodila za izpolnjevanje vhodnih dokumentov in vse delavce, ki so to izvajali, inštruirati na posebnih seminarjih.

V tridesetih letih dela smo razvoju računalništva v svetu sledili ne le kadrovsko in strokovno, temveč tudi tehnično, saj smo leta 1957 začeli s klasično garnituro, leta 1960 smo jo razširili; ob preselitvi v nove prostore (stari IBM) leta 1969 smo uvedli tudi nov sistem 360-30, leta 1980, ko smo se preselili v zgradbo elektronsko-računskega centra, pa smo uvedli sistem 370.

Z leti smo nabrali veliko dragocenih izkušenj, prihajali so novi šolani sodelavci, vendar so odhajali stari izkušeni sodelavci, ki so iskali nova, boljše delovna mesta. Prva leta smo se morali sami veliko učiti in obisko-

vati seminarje, zato smo bili veseli pomoči strokovnjakov, ki so začeli z mehanografsko obdelavo podatkov pred nami. Za našo generacijo je bilo napredovanje in stalno zasledovanje razvoja v svetu toliko težje, ker nismo bili fakultetno izobraženi. Ker je visoka izobrazba le pogoj oziroma osnova za dobro delo, smo ta primanjkljaj lahko nadoknadili le s trdim delom in veliko dobre volje. Tudi zato, ker takrat računalništvo pri nas še ni bilo razvito, smo se morali

stalno dokazovati. Danes računalništvo ni nič posebnega, saj se z njim srečamo že v osnovni šoli, zato takšne potrebe po potrjevanju ni več. V težki ekonomski situaciji, v kakršni smo sedaj, je zelo težko dosegati boljše rezultate samo na enem področju, kot je na primer informatika. Toliko bolj, ker v takih razmerah razvoj narekuje tudi denar. Če ni denarja za nove sisteme, tudi ni napredka, to pa je začetek stagniranja in nezadovoljstva.

Janez Katnik se je upokojil leta 1981, vendar to ne pomeni, da je brez dela. Občasno je zaposlen pri Skladu za vzajemno pomoč obrtnikov, pa tudi bivše in sedanje sodelavce računskega centra rad obiskuje.

Lilijana Kos

Prvi delavci računskega centra naše železarne (fotografija je iz leta 1958) — od leve proti desni stojijo: spredaj Vika Novak, Emil Žnidar, Alenka Trampuš, Marija Vovk, Metka Podbregar, zadaj Franc Hrovat, Janez Katnik, Stanka Thaler, Izidor Korošec, Viktor Langus, Borut Kočevar, Sabina Medja (še zaposlena) in Slavko Šabec

Stavba ERC (foto: I. Kučina)

Reorganizaciji tehničnih dejavnosti na rob

Nekajkrat sem prebral članek Temeljna organizacija tehnične dejavnosti po reorganizaciji. Kot star vzdrževalec sem seveda moral pobrskati tudi po spominu. Priklical sem si leto 1977, ko je bila izvedena predzadnja reorganizacija.

Takrat smo VET (Vzdrževanje, Energija, Transport) razbili na pet enot. V gradivih in obrazložitvah smo uspeli slišati, da bo s tem izboljšano samoupravljanje, da bo lažji nadzor nad tujimi firmami, da bomo lažje ugotavljali stroške, da bomo, da bomo... kdo bi še našteval. Delo med proizvodnimi TOZD in TOZD Vzdrževanje ter med vzdrževalnimi TOZD samimi bi koordinirali asistenti za delovne naprave. Le ti naj bi bili najožji sodelavci vodij bivših TOZD, zadolženi pa bi bili tudi za naročanje rezervnih delov. V posameznih oddelkih ali obratih TOZD Vzdrževanje so bile osposobljene področne priprave dela, ostala je centralna priprava, skratka »priprava« dela (institucij) ni manjkalo.

Kot ugotavlja direktor TOZD Franc Brelih, je teoretični pristop zelo dober, v praksi pa se je pokazalo...!!!

Da bi bila slika še popolnejša, se je uvedel še »izmenski vodja«, ki je koordiniral delo med pripravo dela v vzdrževalnem obratu in delovodji, ti so zopet koordinirali med izmenskimi vodji in delavci. Da je celotni sistem lahko funkcioniral, so bila ta mesta, ki so tudi atraktivnejša, seveda zasedena. Vse navprek se je koordiniralo, na koncu pa direktor ugotov-

vi: »Ker je bilo za neko delo odgovornih več ljudi, na koncu ni bil odgovoren nihče...!!!«

V delavnicah se srečujemo s stalnim pomanjkanjem ljudi (»šlosarjev«). Odgovorni trdijo, da je ljudi glede na plan dovolj, prisotne pa so trditve, da bi število delavcev v Železarni morali zmanjšati prav v storitvenih dejavnostih.

Zanimiva nasprotja, ni kaj!

Pa pogledjmo še asistente za delovne naprave (gospodarje). V članku je Franc Brelih ugotovil, da so se gospodarji čutili nemočne, zato so vedno več različnih del naročali pri tujih izvajalcih. S tujimi izvajalci so se gospodarji očitno »raje in lažje« pogovarjali in dogovarjali za dela v Železarni; direktor pa se ne vpraša, ali ne morda tudi kje drugje. Vse Jesenice vedo o podvigih teh firm, vsi odgovorni pa to opravičujejo s splošnim družbenim interesom.

Zakaj sem se odločil, da se oglašam? Moj namen je obvarovati Železarno pred podobnimi uspešnimi rešitvami v prihodnje. Zanimiva je ugotovitev, da je isti tovariš opravil reorganizacijo pred desetimi leti. Ta isti strokovnjak je vpeljal to maso pomembnih in najpomembnejših funkcij v vzdrževanje. Njegov umotvor so tudi gospodarji... Sedaj pa ta

Ob 8. razstavi fotografij Človek in jeklo

Jutri, v petek, 13. novembra, bodo ob 18. uri v razstavnem salonu DOLIK na Jesenicah s krajšim koncertom godalnega tria Bedić — Mesec odprli osmo razstavo fotografij na temo ČLOVEK IN JEKLO, ki jo je organiziral Foto klub Andrej Prešern Jesenice, pod pokroviteljstvom Železarne Jesenice.

Jeseniški foto klub Andrej Prešern je z razpisom osme razstave fotografij ponovno dal priložnost številnim fotoamaterjem, da s svojim »osebnim očesom« zabeležijo prizore z vidika človek in jeklo, z različnih zornih kotov in različnim videjem. To pomeni, da gre dejansko za tematsko razstavo fotografij vsebinsko opredeljenih na človeka in jeklo, seveda glede na ostrino »osebnega očesa« ustrezno estetizirane.

Kljub nenaklonjenosti časa za družbene dejavnosti oziroma za kulturo so prizadevni člani Foto kluba Andrej Prešern s pomočjo pokrovitelja Železarne Jesenice in razstavnega salona DOLIK uspeli pripraviti razstavo, ki po širini celo presega dosedanjo. Žiriji je namreč 45 avtorjev iz devetnajstih klubov iz vse Jugoslavije v oceno predložilo 235 fotografij. S tem je razstava tudi presešla medklubski značaj in postala medrepubliška in s tem kakovostnejša, saj letošnja razstava predstavlja prikaz najboljših del jugoslovanskih avtorjev z razpisanege tematskega področja.

Jesenice s svojo dolgoletno železarsko tradicijo in 62-letnim delovanjem fotoamaterizma upravičuje-

jo in podpirajo tovrstno razstavo fotografij. Upravičujejo jo tudi pokojni mojstri fotografije z našega območja: Slavko Smolej, France Torkar, Tone Urbanc, Matevž Mikelj, Alojz Tratnik, Anton Blažej, Zdravko Kragl, Vladimir Stojan in Franc Gorjanc, ki so mnogokrat ovekovečili odnos človeka in jekla. To so imena, ki so znana širom Jugoslavije, pa tudi v zamejstvu. S svojimi fotografijami so postavljali temelj za to, sedaj že tradicionalno razstavo fotografij.

Žirija je za razstavo izbrala 71 fotografij 29 avtorjev iz sedemnajstih klubov iz vse države. V tem času, ko se je tudi fotoamaterska dejavnost zelo podražila, zaslužijo priznanje in zahvalo vsi avtorji, ki so predložili svoja dela. Razstava bo obogatila kulturni utrip na železarskih Jesenicah, s kakovostnimi fotografijami v različnih tehnikah pa omogočila, da dobro fotografijo spozna čim več ljudi oziroma obiskovalcev razstave.

Razstava fotografij na temo Človek in jeklo bo v razstavnem salonu DOLIK na Jesenicah na ogled do vključno 25. novembra. Salon je odprt vsak dan od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Stranska vloga tehnične inteligence

Iz prispevka dr. Janeza Jerovška na 14. posvetovanju o planiranju v Portorožu 23. oktobra 1987:

Tehnična inteligenca ima pri nas marginalno (obrobno) vlogo. Indikatorji marginalizacije strokovnjakov v naših delovnih organizacijah so:

- podpovprečna količina komunikacij, ki jih imajo strokovnjaki z drugimi skupinami in oddelki v delovni organizaciji,
- visoka stopnja fluktuacije strokovnjakov v delovne organizacije, v katerih so formirana inovacijska jedra in koder je dosežena določena kritična masa,
- fluktuacija iz stroke v druge dejavnosti, saj v Jugoslaviji samo 17 odstotkov inženirjev dela v industriji,
- majhna stopnja inovativnosti, ki se kaže v nizkem številu patentov in inovacij in v dejstvu, da velik del inovacij nastaja izven podjetja kot individualna dejavnost.

Ker je marginalna pozicija strokovnjakov strukturalno organizacijskega izvora, jo je mogoče odpraviti ali izboljšati tudi na tej ravni. Zato pa je potrebno storiti naslednje:

1. Postopno odpraviti menažerski prepad (management gap), ki je v tem, da pri nas nimamo poslovne inovacije, da so najvišji vodilni usmerjeni na uspešnost, ne pa v učinkovitost delovne organizacije — ker se njihova uspešnost meri na kratke, ne pa na dolge časovne roke — da vodijo na osnovi klasičnih principov racionalne organizacije, ki ne ustreza sodobnim diskontinuitetnim spremembam v tehnologiji in nemirnemu okolju, da novih organizacijskih principov in drugačnega strukturiranja ne označijo, da se v tem pogledu dodatno ne izobražujejo ali zelo malo in gotovo ne toliko kot njihovi zahodni partnerji, ki se več kot 10 dni na leto v rednem delovnem času dodatno izobražujejo.
2. Vzpostaviti dvojno linijo napredovanja, to je po vodstveni in strokovni liniji.
3. Ustanoviti v delovnih organizacijah razvojna jedra ali oddelke, ki bodo dosegli tisto kritično maso, da je skupinsko delo mogoče.

To demarginalizacijo strokovnjakov v delovnih organizacijah lahko uveljavi samo tista organizacijska skupina, ki ima največjo moč, to pa so najvišji vodilni ljudje.

isti direktor ugotavlja, da je teoretično sicer dobro, da pa v praksi ni tako dobro. Toda mati Železarna je potrpežljiva. Prenesla bo tudi najnovejšo reorganizacijo, čeprav bodo argumenti isti kot pri prejšnji reorganizaciji. Toda, sprašujem železarje, predvsem vodilne, kje je morala in poštenje?

Morda bi bilo bolje, če bi direktor Brelih nekoliko natančneje razložil, kako bo opravil svoj popravi izpit in kako daleč je reorganizacija na mezo in mikro nivoju, kot se učeno pravi. Zanimivo bi bilo tudi, če bi

nam razodel, koliko različnih hierarhičnih nivojev si je omislil tokrat, ne pa da nam zgodbo začini z računalniškim vodenjem...

Mislím, da bi bilo prav, če bi poslovni odbor izračunal, koliko nas taki popravi izpiti stanejo in koliko smo v primerjavi z razvitim svetom zaradi takih posegov izgubili. Mogoče pa je tudi drugačno razmišljanje, da je tudi to samo eden izmed kamnov v mozaiku, ki se mu pravi kaos v Železarni Jesenice.

Franci Kovač

V strugarni valjev na Beli (foto: I. Kučina)

Andrej Šušteršič

Zadnji izlet

»Hej, Sašo, sva že tu. Končno sva že tu, na vožnji, ali se voziva? Je najin planet odletel? Nikoli več planet. Zunaj sva, ven sva, norca sva.«

»Nisem Sašo.«

»Meni boš Sašo, Muren, Tit, Li Čun Pe, Satyananda, Marin, Velikoslav, pa naj te vse to ne bi motilo...«

»Prav imaš, zdaj sva sile, le kam naju vse to vodi?«

»Sašo, Sašo, daj, daj, stisniva si roke, mater sva si zaslužila, mar ne?«

»Ja, ja, saj, ampak včasih se mi zazdi, da ni tole vse zrežirano.«

»No, no, daj no, neha! Ne vidiš, da sva sama? Res absolutno sama. Madona, po vseh teh življenjih. To ni šala. Ej Brane, to ni šala. Zdjale nama šele gre, vse prej je bilo zafkavanje. Tole je pravo resnično, dejstvo, kako bi rekel? Avtentično. Razumeš, tule ni ničesar in nikogar več, vse je ostalo za vekomaj zdaj za nama. Glej glej, glej no tole, tisto tam, a vidiš? Če to ni nekaj novega, a? Saj to je izredno. Če se spomnim, da sem toliko let prebiral vse tiste svete knjige o zasluženem plačilu in da jim nisem nikoli nič verjel, ampak to je zdaj stvarnost, tule in zdaj. Daj Sašo, daj mi srce, da ga poljubim! Ha ha ha ha.«

»Daj no, neha! No! Poslušaj, ali ti vidiš tamle vse tiste lučke, a? Kaj pomenijo? So zvezde.«

»Ja, zdaj pa pomisli, vsaka lučka eno sonce. Saj to je za znoleti. Tam na planetu smo se zvečer stiskali okoli ene sveče, nismo bili normalni. Tam sploh ni normalnega življenja. Ni pogojev. Ampak nikoli več tam. Kako lepo se to sliši.«

»Poslušaj, te lučke so nama lahko po želji blizu ali daleč, zaenkrat se raje ne bi spuščal vanje ali se jim preveč približeval. Vozila bova srednjo pot teme in svetlobe.«

»Pa misliš, da se voziva? Mislim tako, kot smo se vozili na planetu?«

»Ja, in to, kar se zdaj dogaja, je zagotovo odločilnega pomena.«

»V vseh smislih.«

»Ja, v vseh smislih.« (smeh)

»Uh, če se samo spomnim ostalih.«

»Če se samo spomniš ostalega, potem šele... (smeh) ampak, tale situacija ni vredna spominjanj, ni časa za to.«

»Pa vendar, če pomisliš, koliko raznoraznih obrazov moraš gledati in koliko značajev trpeti.«

»No, saj ni bilo le trpljenje. Veliko smo ga tudi srli, tu ni kaj.«

»Ja, ampak proti temu je vse lažno, prazno in ničevno. Pogled, kako smo se podili za ženskami. Saj res, joj, kako smo se nekoč ukvarjali z ženskimi spolom. (smeh) No in sedaj to ne igra več vloge.«

»In če pomisliš, da nama ne bo treba nikoli več spati. Kolikokrat je bilo potrebno leči v posteljo in vstajati iz nje. Kako nesmiselno početje. A vidiš, zdi se mi, da je lučk malo manj kot prej. Se tebi ne zdi tako?«

»Ne Jim, mislim, da jih je vedno isto število. Poslušaj, kaj bi pa vedno manj lučk pomenilo?«

»Mi še ni jasno. Ampak nekaj pomembnega pa sigurno. Vsak detajl, ki se nama tu na tem izletu zgodi, je pomemben znak.«

»Ampak marsikaj mi pa še vedno ni jasno. Kje so na primer ostali?«

»Ma kakšni ostali, madona, kaj si beliš glavo z nekakšnimi ostalimi. Ostali še vedno žulijo stopala, če jih, ostali še vedno 'spančkajo' z deklica-mi, če jih, ostali še vedno srčkajo, če ga in ostali so za vedno daleč od naju, če so.«

(smeh)

»Ja, to si dobro povedal. Vse je za nama in prav je tako.«

»Ja, to si dobro povedal.« (smeh)

»Ampak, a veš, kaj me še zanima? Kaj neki pomenijo vsi ti gumbi? Na primer tale«

»Vrhovni vzvod, bratec, brez tega nama ne bi šlo.«

»Pa tale?«

»Ja, to je črpalka splošne energije, če še ne veš, in brez energije se prdniti ni mogoče.«

»Kaj pa tale tu?«

»To je gumb najine zveze z 'vlado'. Če izgubiva še to najino zadnjo vez z biločem, potem ni za zamisliti, kaj se lahko zgodi, bi pa bila zagotovo skrajno odtrgana. Pa sva že tako ali tako dovolj odtrgana.«

»Pa če pritisniva nanj?«

»Nikar, bratec!« (smeh)

»Pa če?«

»Ni za zamisliti.« (smeh)

»Jaz bi vseeno pritisnil.«

»Ali zdaj vidiš, da je lučk vedno manj? Si opazil, da so vedno redkeje posejane?«

»Ja, pa se mi res nekam vedno manj svetlika.« (smeh)

»Pravim ti, da to še nič ni.« (smeh)

»Kaj pa tale gumb?«

»Bodi brez skrbi, da tudi brez tega ne bi šlo, ali pomeni odskočno vzmet ali pa konec koncev.«

»In če pritisnem nanj?«

»Kaj praviš!«

»Pa saj so gumbi zato, da se pritiska nanje, mar ne?«

»In kaj ti pravi, da nisva že zdavnaj vseh pritisnila?«

»A res, tudi tega za konec koncev?« (smeh)

»In zakaj naj bi bili gumbi, če so vse te lučke, če sva najino sonce že zdavnaj zapustila?«

»In zakaj je teh lučk vedno manj?« (smeh)

»Tole redčenje lučk me spominja na oženje in širjenje vesolja. Kaj misliš, ali je popolna tema možna?«

»Kaj misliš?«

»Vem samo to, da to ni čas spraševanja. To sploh ni čas, če te zanima.«

»Saj veš, da sprašujem le tako za hec.«

»Tudi to vem.«

»Se ti zdi, da sva vse to že enkrat doživela?«

»Zdi se mi milijonkrat, da sva to že milijonkrat doživela in sem sigurn, da je to pot zadnjič.«

»To slutim tudi jaz. Seveda, seveda. Tale izlet je najin zadnji.«

»In prav je tako.«

»Ampak, a veš, nekaj me vseeno ganeva do solza. Zamisli, ko prideva do zadnje lučke.«

»In?«

»Ja, a ti je ne bo težko zapustiti? Zadnje lučke. Pomisli! Meni se bo strgalo. Povem ti, brat, da bodo to zadnje solze!« (smeh)

»Ja, saj, in pri vsem tem nimaš pojma, v kakšno zadovoljstvo mi postaja tvoja družba, oziroma najina veza na teh skrajnih sferah in fazah pojavov. Hočem reči, da nisem sam, ker je tako prav in moralo biti, samo, ali bova tudi po vrhuncu dva?«

»Tudi to ni ravno pomembno. Ampak ko že potujeva k, kakor praviš, vrhuncu vrhuncem, se mi zdi, da vseeno neumno razmišljam. Imam prav?«

»Resnično. Ravno tukaj zdaj se mi vidi, da kakor sestavlja eno bitje, vsak s polovico in to bitje, to, to, to je tisto pravo.« (smeh)

»Hočem reči, da se na tem zadnjem izletu lahko kvečjemu govori o nekakšnem brisanju razlik ali meja.«

»Saj to vedno razvidnejše dogajanje prelivanja vsega v vse mi je ravno sprožilo pomisleke za vprašanje, ker dejansko zares vedno bolj čutim najino eno, bi rekel. Splošno eno; ta povezava mi je v, bi rekel, umetniško lepoto, zadovoljstvo prve stopnje in pogled, naj gledam na to stvar filozofsko, etično ali estetsko, če hočeš socialno, je sigurno, da se razvoj približuje z neskončno hitrostjo k pravilnemu razliti, kar mi je vrlina nad vrlinami, sploh pa se je o tem težko izražati, kar je tudi umestno, saj naj bi bilo vsakršno izražanje kmalu odveč. Pa tudi to radiranje meja je le en krheliček celotne poti, le ena od posledic.«

»Zato še preveč govoriva o tem in zato še preveč govoriva o vsem, a za hec naj bo.«

»Poglej, pogledaj Lojze, pa se res vedno opazneje redčijo lučke. Če bo šlo vse skupaj v takšnem tempu naprej, bo kmalu konec.«

»Ja, konec in mir. Sam lahko čutiš, da do tega ni več daleč, odnosno, sploh je komaj blizu, ker je skoraj tu. Saj sam vidiš, da so tri lučke še dobro vidne...«

»Dve.«

»In da sploh ne veva, ali so tri, ali to pomeni sto, saj gre venomer le za eno bistveno, kakor je tudi tema.«

»No, no, saj končno pa je res ostala le ena edina lučka, ta kot Bog, jedro vsega in k njej sva vsa življenja prežala in ona nama je bila zastava optimizma, cilj. Kar dodobra si jo ogledaj!«

Življenje, ki ga zapustiš, je grobnica očiakov, tam spodaj in v pozabi. Tam zdolaj tudi v miru počiva pogleska vas kot kakšna tuka ali nuša.

Na poti do vzdihla jezusmarijajožef stoji sinpes Ort. Iz ljudskih kletvin in človeških kosti zida pasjo kapelico in iz mojega jetičnega hrbita svoj pasji prestol. O kakšni lurski zidaki so to, iz kamnoloma človeškega fizisa! Kakšen levprašičvolk. Sreča je res zakovana deklica, da ne morem do nje skoz večeritve duhov in poimenovanja. Ne vodi usakogar zvezda do azilne/kozolčne zvezde Bethезде. Zlato, kadilo, mira je razsuto v meni in po mojem grobu — hlevu, in mir, ki me v spanju opominja, zato se ne pritožujem preveč, saj sem napredoval od berača C. do tamutastega, kot napreduje redkokdo. Vem pa, da ne bojo nikoli pomrli vsi, ki bi mi radi odrobili glavo, pokora vraže in vere se mi je preveč približala. Samo da me ne najdejo kot sprijeno sol, kot nekvašeno testo in kot pepel pod kamnom. Naj živim v velblodovini, lačen in žejen življenja; in naj sem še naprej preganjani jamski deček. Komur je podobno moje telo, naj ga vzame kot nujni davek, in dušo naj vzame kot žrtev. Ko bom pa volšebna šivankina voltna na vekomaj, za kar se že učim v poključkem bleščecem in blaženem razredu, pa ne boste mogli za menoj, za pogrešljivim jamskim dečkom in tudi ne bom vokal v vaših nakitnih in zavrskih sanjah.

»Ali pojdeva vanjo?«

»Premisli o tem! Bi ti izgorel v nji kot doprinos svetlosti? Bi izgubil identiteto v luči in pozabil obstoj mraka? Se vseeno rešil križa nasprotij in se pofantaziral zadnji trenutek polne zavesti?«

»Vse za luč, vse za svetlobo!«

»No, saj zdaj pa vidiva tule še edino in zadnjo luč.«

»Si bova kaj čestitala?« (smeh)

»Ne še.«

»Ja, prav imaš!« (smeh)

»Jo bova krmarila v mejo luči in teme?«

»Ni treba, ta luč, ki je edina, je največja, še ta naj izgine. Peljiva dalje.«

»Je že bolje.«

»Kaj ni zdaj le tema?«

»Aja? Pa ali jo vidiš?« (smeh)

Ladislav Črnologar:

Sabotaža

7

III

»Kaj sva odkrila, nič in nič.« se je jezil Zoran in bobnal s prsti po mizi.

»Pravim ti, da ne iščeva v pravi smeri. Običajni postopek je tokrat odpovedal. Morava improvizirati,« je menil Jože.

»Saj že ti dovolj improviziraš, kot vedno. Hren nama bo že dal po nosu, ko se vtišča v njegove intimne zadeve in zaslišuje njegovo tajnico in njene sosede.«

»Zoran, instinkt mi pravi, da okoli Hrena smrdi, pa čeprav ga vsi hvalite kot najzaslužnejšega moža za razvoj cele občine.«

»Strele najraje letijo v najvišja drevesa. Vseeno sem še vedno prepričan, da te je tisto dekle, v katero si se zaletel tam na vasi, popolnoma zmedla. Saj si vedno imel kakšne nenavadne izpade, a tokrat si šel malo predaleč.«

»Prav, prav, boš videl, kaj bo pokazal čas.«

»Čas prej ali slej pokaže pravo resnico, a v najinem interesu je, da jo čimprej najdeva, ker me preiskovalni sodnik že pošteno gnjavi, da o sredstvih javnega obveščanja sploh ne govorim.«

»Seveda, imajo vsaj kost za glodanje.«

»Ne izražajo se najlepše o naši učinkovitosti; celo namigujejo, da smo največ škode povzročili mi, ker smo za nekaj dni zaprli obrat. Nekdo jim je pozabil povedati, da itak ne bi mogli obratovati, ker nimajo olja. Jože, tisti, ki je izpustil olje, ali tisti, ki so ga izpustili, so v obratu. Menda tega ne boš oporekal.«

»Ja, tisti mora biti tam.«

»Včeraj sem krepko delal, ko si ti razbijal družbeno imovino na vasi.«

»Si kaj našel?« je živo vprašal Jože, ker je poznal Zoranovo sistematičnost.

»Malenkost pa res. Nekdo je izjavil, da so nekateri delavci hodili počivati k tistim rezervoarjem, kjer je menda precej toplo zaradi segretega olja, da so tja hodili, posebno na nočni izmeni, tudi spat. Tako, spustiva se nazaj na realna tla in pojdiva preverjat: morda le kaj izbrskava.«

»Le kaj bova našla? Vzdrževalci niso bili tam, to sva ugotovila. Skoraj za vse delavce veva, kje so bili v tistih treh urah...«

»Skoraj še niso vsi. Greva!«

Čez pol ure sta že koračila po obratu in se napotila v pisarno obratovodstva, kjer sta se nad nekakšnimi načrti sklanjala Lapajne in moški srednjih let, ki se je predstavil za tehničnega direktorja. Možakarja sta kar nerada dvignila glavi iznad načrtov.

»Se je zgodilo kaj novega, se je kaj izvedlo v zvezi z oljem?« je vprašal Zoran.

Lapajne in tehnični sta odkimala.

»Do takrat, ko boste spet poglali stroje, moramo na vsak način odkriti tistega ali tiste, ki so to naredili, če ne, se vsa stvar spet lahko ponovi,« je rekel Zoran.

»Pravkar delamo na tem, da se kaj takega ne bo moglo ponoviti v taki obliki,« je odvrnil tehnični.

»Takihi vitalnih delov je verjetno še več in vseh se ne bo dalo nikoli popolnoma zavarovati,« je menil Jože.

»Res je,« je pritrdil Lapajne.

»Lapajne, imate malo časa, da greste z nama? Nekaj stvari bi si še rada ogledala.«

»Ne, tudi nje ni. Oprosti brat Bojan, ampak niti naju ni!«

»No, saj zdaj pa le ne misliva več, pa je.«

»HO HO HO. Ni boljšga.«

»Ej brat!«

»Kaj je?«

»Preveč misliš!« (smeh)

»Vedno manj, Markec, vedno manj.« (smeh)

»Ja, pa neha misliti.«

»Ni lepšga. Veliki buuuuum je tu. Tole sem si pač še mislil.« (smeh)

»EDIN, BRAT, LOJZE, MARIN, LOPEZ, GAMBO, JIM, JOHN, VI-LJEM, KASSAPA, SATYNANDA, LI ČUN PE, HOUSTON! BRIGA TE, ZDAJ SI SVOBODEN! NO JA, AMPAK TOLE SE JE PA ŠE TUDI IZPLAČALO MISLITI IN PELJATI.«

»Boš lahko sam naprej?« je vprašal Lapajne tehničnega.

»Da, kar pojdi.«

»Kaj pa delata?« je zanimalo Zorana.

»Dobaviteljeva garancija bo potekla in tako imamo proste roke, da predelamo nekaj stvari, da bo boljše zavarovano in tudi, da ne bomo toliko odvisni od uvoza.«

»Kadar sva tu, vedno naletiva na besedo uvoz. Bi od tega uvoza lahko kdo imel koristi,« je tokrat tehničnega vprašal Jože.

»Dvomim, oprema pride čez uvozno organizacijo,« je pojasnil tehnični.

»Za določenega proizvajalca pa se vseeno odločate v podjetju?«

»Da.«

»Ste tudi vi glasovali za nabavo opreme, ki menda ni najbolj kvalitetna?«

»Ne, proti sem bil!«

»Res je,« je potrdil Lapajne.

»Pa kdo, za vraga, je potem pripravljen elaborat?«

»Premajhna organizacija smo, da bi imeli svoj tehnični biro. Elaborat je bil narejen v zunanjem tehničnem biroju.«

»Pa nekdo ga je moral naročiti in potrditi?«

»Kdo drug kot delavski svet...«

»Seveda, seveda, a kdo je stal za vsem tem?«

»Direktor Hren.«

»Hm, Hren — je tako gročan?«

»Je. Povsod se pozna. Na občini ima podporo in še kje drugje tudi. Trdil je, da lahko dobimo devize samo za italijanski trg, kar je bilo menda res.«

»Dobro, pustimo zdaj to in pojdivo,« je Zoran prekinil Jožetovo spraševanje.

Prišli so do vrat, ki vodijo v podzemne prostore, kjer so rezervoarji. Zoran je zastal in vprašal:

»Lapajne, ste vedeli, da so hodili nekateri delavci tu dol dremat?«

»Ne, zdaj prvič slišim. Če bi kaj takega vedel, bi preprečil.«

»Razumljivo. Kdo bi po vašem lahko tisto noč zapustil delovno mesto, ne da bi ga pogrešili?«

»Tega ne bi vedel, Čakaite, tu poleg delajo brusilci. Pravzaprav bi kdo od njih imel še največ možnosti, ker ponoči nimajo pravega nadzora, ker niso vezani na tekoči trak.«

»Koliko jih je delalo tisto noč?«

»Navadno delata samo dva.«

»Je kdo zdaj tu?«

»Ja, ista dnina je zdaj.«

»Pojdimo k njim.«

Stopili so v prostor, ki je bil takoj zraven vhoda v podzemlje. V nos jim je udaril vonj po odbrušeni kovini in hladilni tekočini, ki se je zlivala na brusne kolute, ki so drsli po vrtečih se valjih. Na velikih brusilnih strojih so bili sedeži in brusilci so se peljali s premikajočim se brusnim kolutom vzdolž valja in tako nadzirali brušenje. Zoran in Jože sta z zanimanjem opazovala vrteče se stroje, dokler Jože ni vprašal:

»Kako, da kdo lahko zapusti stroj in gre spat?«

»Prav to sem imel v mislih. Stroj dela avtomatično. Ko je enkrat nastavljen, ga je potrebno nadzirati in delati morebitne korekture, če tolerance preveč odstopajo, drugega dela pa praktično ni. A dvomim, da bi kdo tvegal in za dalj časa pustil stroj brez nadzora.«

Nadaljevanje

Valentin CUNDRIČ:

3

LJUBEZEN ZAMANSVETLOBA

Ss-razred koraka ritensko, iz vse-sveta, in ko se srečamo, jim kličem, dobro, da nisem z vami, dobro, da nisem skupaj. Startna črta ni več vidna. Naše medeno deštvo je posrkano. Pasasta polja odpadajo s sedemkratnika našega brezimnega čuta. Čut je samo en, jezusmarijajožef!

Na poti do tega vzdihla stoji sinpes Ort. Jaz se omotam v ubožno spricevalo, on mi kaže pot nazaj in si nasaja glavo jeseniškega nadučitelja. Nič ne bo iz tebe, laja name, in tudi krivično bi bilo do tvojih dobrih učiteljev, če te življenje ne bi kaznovalo in če se ti naša narava ne bo masčevala.

Tale ss-jugend bi lahko bila bolj jugovna, bolj odjužna, lahko bi se že raztopila, o pa se ne. Kot ledena gora se mi špota od daleč, če dobro, da jo ločim od solnatih in kamnitih gor. Kam bom pred njo ritnil, v katero trojno temo, ni važno, samo da me ne zasneži, in da me ne vkleve v nezakurjenemu volčjemu ognjišču. Sneg je moj smrtni sovražnik, je že na moji dlani zapisano.

Pa spet hodim v šolo, v šolo za bodoče potnike proti Poključju. Upam, da bom priden, in da bom napredo-

val v tej smeri. O da bi bil celo zapisan v knjigo odličnjakov. Z zlatimi črkami, jezusmarijajožef! Na poti do tega vzdihla stoji sinpes Ort. Ve se, kaj počno večni bogovi moškega spola in ve se, kaj počne sinpes Ort. Legal bo na ljudi in na naše domače živali z nasršenim penisom, se izživljal in zaplajal strahove. Tem strahovom bom pravil pagameši, kar je pomenski superlativ od paglavci. Ti pagameši bodo pljuvali in bljuvali umazano seme po moji in vsaki homiliji, ki bo visela pribita na pogleskem hrastu kot pubertetna ali vojaška kvanta. In bo vsakdo, omo-tan v kozje kože, glasno bral in požvižgaval to, kar je treba šepetati ali molčati. Vsako prezgodnje oznanjanje je v pohujšanje. Zato pa hodim v šolo, da se bom naučil molčati in odpuščati, sem pa še premalo napredoval v tej smeri. Težko, da bom zapisan v knjigo odličnjakov ali pravdobrih.

V zlato poključsko dobo ali na izpiti se prištrlinca po podzemeljskih in nadzemeljskih poteh, skoz pogleski in gorjanski zeleni val, razmršen in zavrtčen, razuden in gol.

NOVICE IZ RADOVLJSKE OBČINE

● Zbori skupščine občine Radovljica so na ločenih sejah 4. novembra sprejeli osnutek odloka o organizaciji in delovnem področju upravnih organov in osnutek odloka o organizaciji in delovnem področju sekretariata skupščine in izvršnega sveta občine Radovljica. Sprejeli so osnutek sprememb poslovnika občinske skupščine. Na zborih so delegati razpravljali o pereh vprašanih izvajanja programov SIS družbenih dejavnosti v letu 1987 in z nekaterimi pripombami potrdili dopolnitve družbenega plana občine s posebnim ozirom na načrtovano gradnjo avtoceste. Živahna je bila predvsem razprava o izvajanju razvojnih usmeritev na področju drobnega gospodarstva. Delegati so razen tega odločno nasprotovali najnovejšim ukrepom ZIS v zvezi z omejevanjem inflacije.

● Delegati zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti občinske skupščine so na ločenih sejah sprejeli osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o zazidalnem načrtu Lesce — Center, odloka o prostorsko ureditvenih pogojih za območje planske celote Bled in posebej planske celote Radovljica ter osnutek odloka o davkih občanov. Potrdili so osnutek aneksa k dogovoru o usklajevanju davčne politike za obdobje 1987 — 1990 in osnutek odloka o urejanju zelenih površin v naseljih radovljske občine.

● Izvršni svet občine skupščine Radovljica je 3. novembra preučil program ukrepov in aktivnosti za znižanje inflacije in stabilizacijo gospodarstva in ga odklonil. Sprejel je osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov ter osnutek odloka k dogovoru o usklajevanju davčne politike za obdobje 1986 — 1990.

● Pred dnevi sta se na skupni seji sešli komisija za kadrovske zadeve in ponovni sprejem v ZKS in komisija za organiziranost in razvoj pri OK ZKS Radovljica. Skupno so se dogovorili za izdelavo celovite analize kadrovske prenoje v organizaciji ZK na območju občine. S posebno anketo naj bi dobili tudi mnenje članov ZK o aktualnih družbenopolitičnih in kadrovskih vprašanjih. O izidih bo razpravljala OK ZK Radovljica na eni prihodnjih sej.

● Organizacijsko-kadrovska komisija pri občinskem odboru ZZB NOV Radovljica je 9. novembra podala svoje mnenje in pripombe na predlog pravilnika za delitev sredstev za osebne dohodke funkcionarjev in pravilnika za osebne dohodke zaposlenih v delovni skupnosti občinskega odbora. Komisija je podrobno preučila tudi predloge kandidatov za vodilne funkcije v OK SZDL Radovljica.

● Na seji sveta za informiranje pri P OK SZDL Radovljica so 5. novembra obravnavali pobude družbenega pravobra-

nilca samoupravljanja v zvezi s sprejemanjem akta o ustanovitvi ČP Glas v Kranju. Razen tega so oblikovali stališča in pripombe na osnutek srednjeročnega programa DO RTV Ljubljana za obdobje 1986 — 1990.

● Komisija za kulturo pri občinskem svetu ZSS Radovljica je 12. novembra preučila poročilo o realizaciji programa prireditve kulturne akcije za delovne kolektive v devetih mesecih 1987 ter finančno poročilo akcije. Dogovorili so se za program kulturne akcije do konca leta na osnovi prispelih ponudb.

● V mladinskem domu v Bohinju je bil v soboto in nedeljo 7. in 8. novembra, vsakoletni seminar za vodstva osnovnih organizacij ZSMS. Organizirala ga je OK ZSMS Radovljica. Spregovorili so o aktualnih družbenopolitičnih, gospodarskih in organizacijsko-kadrovskih vprašanjih, ki zanimajo mlade.

● Občinska organizacija Rdečega križa Radovljica v sodelovanju z osnovnimi organizacijami pripravlja letošnjo krvodajalsko akcijo. Ta bo od 17. do 20. novembra na Bledu, 24. novembra v Kropi in 25. novembra v Bohinjski Bistrici. V šestih dneh naj bi darovalo kri 1.500 krvodajalcev.

● Izvirni prihodki proračuna občine Radovljica v obdobju januar — september 1987 so znašali 1.573.643.925 din ali 102 % več kot lani, s čimer je izpolnjen letni plan prihodkov 68 %. Vseh odhodkov je bilo v tem obdobju 1.470 milijonov din ali 105 % več kot lani, letni plan pa je bil realiziran 64 %.

● Da bi pospešili razvoj in razširili dejavnosti zasebne obrti v radovljski občini, je uprava za družbene prihodke v skladu z zakonskimi določili odobrila razen 25 % davčnih olajšav še 15 % znižanje davčne osnove za dobo petih let. Te olajšave so leta 1985 znašale 54,8 milijonov din. Razen tega so priznane tudi olajšave za začetek poslovanja, za novo zaposlovanje delavcev in za izboljšanje naravnega okolja. V omenjenem obdobju to pomeni za 7,8 milijonov din nižji občinski davek.

● Za potrebe delovnih ljudi in občanov v občini Radovljica po organizirani zasebni gradnji stanovanjskih hiš je bila že septembra 1979 v Radovljici ustanovljena Stanovanjska zadruga DOM. Ob ustanovitvi je štela 53 članov, leto pozneje 122, leta 1983 že 277, še večji porast članstva pa je bil leta 1985, ko je bilo 572, lani 814 in v oktobru letos že kar 1.038 zadržnikov.

● V DO Elan Begunje so 30. oktobra izročili namenu nov proizvodni objekt plastike za izdelavo velikih plovil. Objekt ima 1.700 kvadratnih metrov površine. V njem bodo izdelovali jadrnico E-43. Načrtujejo letno proizvodnjo štirideset takšnih plovil. Naložba je veljala 1,1 milijarde din.

● Poprečni neto osebni dohodki v osmih mesecih letos so v radovljski občini znašali 216.170 din, v gospodarstvu 210.102 din ter v negospodarstvu 265.529 din. Realni osebni dohodki so v tem času porasli v primerjavi z lanskoletnimi za 3,2 %, od te-

ga v gospodarstvu za 3,3 % in v negospodarstvu za 6,7 %. Avgusta letos so bili neto osebni dohodki 266.146 din, ali za 120,6 % višji kot avgusta lani.

● Zasebnim gostincem v občini Radovljica, ki dosega več kot 60 % celotnega prihodka s strežbo hrane in prenočitvi, je bilo z občinskim odlokom priznано 20 % znižanje odmerjenega davka. Poleg tega so bili gostinci deležni tudi olajšav za razširjeno reprodukcijo v svoji dejavnosti v višini 700.000 din. Zavezancem — pavšalistom so bile vse te olajšave priznane v višini 4.729 milijonov din, lani pa so znašale že okoli 55 milijonov din.

● Ob letošnjem tretjem četrtletju so v desetih turističnih krajih radovljske občine zbrali nad 90,5 milijonov din turistične takse. Turističnim društvom in krajevnim skupnostim je bilo razporejeno blizu 81,5 milijona din, 10 % prispevek v višini 8.753.000 din pa je bil nakazan Turistični zvezi Slovenije. Največ takse so zbrali na Bledu, in sicer 66.319 milijona din.

● Konec prejšnjega meseca je TD Lesce ob prireditvah podelitve Turističnega nageljna za leto 1987 izdalo nov barvni prospekt kampa Šobec z okolico. V nakladi 90 tisoč izvodov ga je kakovostno natisnila tiskarna Gorenjski tisk iz Kranja. Besedilo je razen v slovenščini tudi v angleščini, holandsčini, nemščini, francoščini in italijanščini.

● Na Delavski univerzi Radovljica se je 10. novembra pričel tečaj radiostezije, ki ga vodi Stane Oblak iz Škofje Loke. Predavanja so štiri popoldneva. Zaradi uspešnejšega posredovanja te vede je število tečajnikov omejeno; čeprav je bilo zanimanje veliko, vseh prijavitelcev niso mogli sprejeti.

● Na Blejskem gradu so 6. novembra odprli razstavo lesenih lokov oblikovalca Oskarja Kogojca in izdelovalca Franca Oblaka.

● Letošnji program planinskih večerov, ki jih organizira PD Radovljica, se je pričel v petek, 6. novembra. V avli osnovne šole v Radovljici je zbranim z barvnimi diapozitivi in besedo opisal nenavaden podvig, smučanje z vrha Mc Kineya v Seaverni Ameriki, naš znani alpinist Viki Grošelj.

● V mladinskem domu v Bohinju je 6. novembra gostovalo Gledališče čez cesto. Nastopilo je s predstavo gledališkega dogodka Magma.

● Na zadnji tekmi druge slovenske košarkarske lige — zahod so se 31. oktobra košarkarji Radovljice pomerili v gosteh z moštvom KK Etiketa iz Zirov. Tudi tokrat so bili uspešni. Po hudem boju so premagali borbene domačine z izidom 70:66, čeprav so domači vodili v polčasu s 43:28. Preteklo soboto je bila ekipa Radovljice prosta.

Novo ime med jeseniškimi samozaložniki

*dal mi bog je pamet svojo
vzvišeno nad njo gospo
če vsi drže na glavi stojo
na nogah meni je lepo*

*moje so misli, moje sanje
skozi njih mi gledajo oči
če treba je, se stepem zanje
in tepen biti strah me ni*

Damjan Jensterle, Oči

Pa naj kdo reče, da zgledi ne vlečejo! Pred samozaložniško evforijo jeseniških piscev je zdaj pokleknil tudi Damjan Jensterle, eden zadnjih, ki so doslej še stali ob strani. V samizdatu je namreč pravkar izdal zbirko šestih pesniških listov s preprostim naslovom Pesmi. Zanimivo je, da se je za ta korak odločil ravno

pred izidom svoje prve »ta prave« zbirke Tepežni dan v koprski Lipi in knjige črtic Potovanje klobca volne v Mali Čufarjevi knjižnici. Če bo — kot sam obljublja — do konca leta izdal še en pesniški samizdat, bodo v književno kroniko letošnjega leta vpisane kar štiri samostojne izdaje D. Jensterle, in se bo — vsaj po številu knjižnih naslovov — uvrstil med najbolj plodne slovenske pisce v letu 1987, pa tudi v lokalnih razmerah bo postal tekmelec S. Korantarjevi in V. Cundriču. To pa niso mačje solze!

Vendar Jensterle ni šele od včeraj. Že celo desetletje objavlja v Mentorju in Mladih potih, občasno pa tudi v Dialogih, Sodobnosti in Jeseniških Listih. Sodeloval je tudi v Skucovem literarnem zborniku in v Pesniškem almanahu mladih (MK, 1982). Razen

s poezijo in arhitekturo, ki mu reže kruh, se ukvarja tudi z drugimi umetnostmi: v Kosovi graščini je razstavljal svoje kolaže, rad pa prime tudi za kitaro in zapoje (npr. v ansamblu Preja in luč). Skratka, kar je Veno Dolenc v Trzinu, to je Damjan Jensterle na Jesenicah — vsestranski umetnik. Ni naš namen, da bi na tem mestu razlagali vsebino Damjanovih pesmi in jih profesor-sko jemali pod drobnogled. Hoteli smo samo opozoriti na to, da so izšli in da se ponujajo v branje. Poezijo bi pa tako ali tako morali brati odprtega srca kot otroci, ne glede, kaj si ta ali ona učena glava o njej misli. Saj še nismo pozabili tiste pravljice o cesarju in novih oblačilih?

E.T.

boste ujeli, medtem ko prireja koncert zbora za upokojence in v tovarni urejuje popravilo električne napeljevalne za salon. Za vse je sam.

Ko smo oživljali Malo Čufarjevo knjižnico — publikacijo, ki je prinašala pesmi, ki iz več razlogov niso prišle v redne programe, je bil problem denar in malo je manjkalo, da predlog ne bi padel. Seveda, ne ukvarjamo se s pihalno godbo, nismo člani folklorne skupine in ne pomenimo v enem od zborov. PIŠEMO.

Pisunčji, ne bi bilo prav, da bi se podpirali, ko bi drug drugemu izdajali knjižice.

Nismo zanesljivi. Res je, tov. Varl. Nismo zanesljivi, ko je treba pripraviti otvoritev kakršnekoli razstave. Takrat je zares najbolje, da Jurček, ki se drugo leto uči klavir, zašpila triindvajseto in dvaintrideseto iz Bajerja. To je zanesljivo, če se Jurček ne bo zmotil. Prvorazredna galerija je Dolik. Vse klapa. Tu je zagrabil tov. Joža Varl. Imamo na Jesenicah tudi drugorazredno galerijo v Kosovi graščini in tretjerazredno v prostorih na Pošti, kjer naj bi bil center mladih in sedaj gostuje mladinski servis. No, ste videli, imajo prostor, pa ne delajo.

Urejanje listov, priloge Železarja, je posebna poslastica. Enkrat so, drugič spet ne, teksti namreč. Enkrat manjkajo strokovni članki, drugič »naročeni«, tretjič ni literature. Izhajali so štirikrat letno, trikrat, dvakrat... Urednik je tov. Joža Varl. Povsod je na koncu tov. Joža Varl. D. Jensterle

Ob izidu natečaja MČK za leto 1987

Spoštovani žiriji MČK, tovarišem Marku Hudniku, Sinišu Petkoviću in Edu Torkarju.

Kot vam je znano, sem zadnji dve leti nemalo aktiven pri kulturno literarnem delu in da mi je dobro znano, da sta za natečaj MČK normalno predvideni dve deli. Zato mi ni razumljivo, zakaj naj bi prav letos tiskali samo eno, saj se je vendar že ob koncu natečaja jasno videlo, da obe deli, ki bi prišli v poštev za tisk (Jensterlovo in moje), ne obsegata vsega skupaj več kot 90 tipkanih strani!

Tudi mi ni všeč, da je bilo v ŽELEZARJU objavljeno, da je pri mojih delih potreben redakcijski poseg, in da če bo dovolj materialnih sredstev, potem šele pride moje delo (kot drugo) v poštev. To je zame čisto navadna diskriminacija, ki močno diši po omalovaževanju ustvarjalčevega dela. V takem primeru se je žirija vselej dolžna jasno opredeliti!

Ne vem, kaj se vam je in komu tako zelo mudilo z objavo izida natečaja. Toda ali se ne bi o tem prej posvetovali z avtorjem, če ste bili že negotovi ali delo uvrstiti v program ali ne! Na podlagi skupnih ugotovitev bi izbrali to, kar naj bi se potem tudi objavilo! Tako pa je vsa zadeva (izid natečaja) izpadla skrajno neresno in za avtorja žaljivo. Kot avtor sem seveda moralno prizadet, ker sem pred očmi vse javnosti kar na lepem odvisen od usmiljenja slavne žirije MČK.

Zdaj, ko je po objavi izida natečaja minilo že več kot mesec dni, se vam, spoštovani tovariši žirije, ni zdelo vredno, da bi me poklicali vsaj na razgovor, da bi se dogovorili, katere od mojih pesmi bi bile najbolj primerne za izdajo. Tudi tu se kaže odnos in resnost do dela, moram reči, zame prav nič korekten. Poleg svojih pesmi sem predložil tudi zelo solidne grafike slikarja Franceta Berceta (DOLIK), vendar vsi člani žirije sploh niso bili s tem seznanjeni! Ilustracije bi nedvomno več kot popestrile mojo zbirčico. Upal sem, da bo spoštovana žirija vse to vzela v obzir, zato sem bil nemalo razočaran nad ugotovitvijo, da je vse prepušče-

no trenutnim improvizacijam in mahinacijam posameznikov, ki si domišljajo, da sami zmorejo vse in da brez njihovih superpametnih odločitev nikakor in nikamor nič ne gre!

To, da so bile moje pesmi že trikrat objavljene pod različnimi uredniki na Radiu Ljubljana — Literarni nokturno, v Mentorju, v mariborskih Dialogih in še kje, naj seveda ne moti cenjene jeseniške žirije MČK.

Za konec vam tako prijateljsko povem, da se bom prav kmalu naveličal delovati v kulturi in za kulturo, toliko bolj, kolikor bolj bom videl, da v jeseniški kulturi vlada kaos, ali drugače povedano: navidezno urejena neurejenost.

Še najbolj se to vidi pri urejanju LISTOV! Se je ta mesec že sestel uredniški odbor, kot je bilo zapisano v sklepih zadnje seje literarne sekcije pri DPD Svoboda Tone Čufar? No, ampak to je že drug problem, na vsak način pa tudi ta kaže neko žalostno stanje v naši kulturi.

Tomaž Iskra

AMD Podnart pred programsko - volilno konferenco

Avto moto društvo Podnart ima prek 390 članov. Na zadnji seji upravnega odbora so se dogovorili za sklic programsko - volilne konference in za pomladitev vodstva društva.

Društvo ima dva avtomobila za učenje voznikov amaterjev, teoretični pouk pa imajo v združenju avto šoli v Radovljici. Društvo tesno sodeluje s svetom za preventivo in vzgojo ter osnovno šolo Stane Žagar v Lipnici, zato bo društvo finančno pomagalo zgraditi prometni poligon pri osnovni šoli v Lipnici.

Ciril Rozman

Sprštovani!

OBVEŠČAMO VAS, DA BO DELAVSKA UNIVERZA VIKTOR STRAŽIŠAR JESENICE OB POMOČI ZVEZE KULTURNIH ORGANIZACIJ IN TOV. JOŽA VARLA ORGANIZIRALA

v sredo, 21. oktobra 1987 ob 18. uri

v razstavnem salonu DOLIK Jesenice večer BENJAMINA GRACERJA z nastopom Projektirane številke šolskega glasila (Sonce in Človek).

Vljudno vabljeni!

Dejavnost, odvisna predvsem od dobre volje in prostovoljnega dela

Ta zapis naj bi izzvenel kot zahvale, vendar naj podatku, da je v Železarni letos na novo sklenilo pomagati s prispevkom za članarino Društva za pomoč duševno prizadetim otrokom in odraslim — 2335 železarjev, dodam le ugotovitev: kljub stiskam, ki jih imenujemo padanje življenjskega standarda, inflacija, izgube, slabi osebni dohodki in še in še, 2335 železarjev in 130 zaposlenih delavcev drugih organizacij združenega dela v jeseniški občini ni pomisljalo — bi, ne bi.

Prispevek za članarino v letošnjem letu res ni bil visok, saj za 250 din v trgovini ne dobimo veliko, vendar pa bo Društvo z zbranim denarjem lahko realiziralo program za leto 1987.

Srečanje s starši in otroki na Poljanah, letovanje in seminarji ter dedek Mraz, tri poglobitve naloge delovnega načrta društva sicer izpolnjujemo, vseh potreb staršev in otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju pa še ne poznamo dovolj.

Za nas je pomembno dejstvo, da nas starši in otroci poznajo in da se ob tako velikem odzivu na vabilo k članstvu, tako v Železarni Jesenice kot v drugih organizacijah združenega dela v občini, še ne gre podrediti miselnosti, da v gospodarskih težavah porivamo problematiko duševno prizadetih na rob, ker smo majhni in nas nihče ne pogreša.

Pa nismo tako majhni. Požrtvovalnim in skrbnim poverjenikom gre zahvala, da danes Društvo šteje 6868 članov. Članarina — dotacija Skupnosti socialnega varstva Jesenice v znesku 228.000 din in prostovoljni prispevki občanov v humanitarne namene, so vsa sredstva, s pomočjo katerih lahko izvršni odbor društva načrtuje svojo dejavnost.

Zato smo hvaležni vsem trgovinam in organizacijam združenega dela, ki so z lepimi darili omogočile izvedbo srečelova na srečanju na Poljanah, restavraciji Kazina za zmerne cene in pripravljenosti ustreči našim željam, Alojzu Tomažiču in Stanetu Gorišku za lepe viže, ki so ves čas dvigale razpoloženja, OŠ Polde Strazišar za prevozne usluge, vsem lahko rečem le, da so bili otroci srečni in starši zadovoljni.

Pri organizaciji letovanja in seminarjev za starše so nam pomagale patronažne sestre iz Zdravstvenega doma Jesenice, zbrana sredstva pa omogočila, da so se letovanj udeležili tudi nekateri starši, ki bi sicer tega stroška ne zmogli sami.

Dedek Mraz je pred vrati. Vsakoletna tradicija je, da obdari vsakega

Srečanje na Poljanah (foto: M. K.)

Za upravni odbor: A. B.

Slovenski gorski tekači ponovno uspešni

V nedeljo, 8. novembra, je bila v Racchiu pri Vidmu v Italiji zadnja letošnja preizkušnja v gorskih tekih. Športno društvo iz omenjenega kraja je uspešno organiziralo osmi tek štafeta za lovriko Racchiuzo. Proga je bila dolga 9 km z višinsko razliko 300 m, bila je zelo razgibana in na nekaterih delih zelo težavna. Na lovriki je nastopilo 32 štafet iz Italije, na povabilo organizatorja pa sta se tekmovanja udeležili tudi dve ekipi iz Slovenije, in sicer iz Mojstrane in Sorice.

Na prvo mesto se je s časom 1:50:25 uvrstila italijanska štafeta Gions Gubane Vogrie, odlična druga je bila štafeta Moj-

strane v postavi Franci Teraž, Mirko Teraž in Ivan Urh, s časom 1:53:29, na solidnem tretjem mestu je bila štafeta Sorice v postavi Rado Pintar, Roman Kežar in Tone Djuričič, s časom 1:55:49. Med posamezniki je bil najboljši Sabadini iz Italije, Franci Teraž je bil drugi, Ivan Urh peti in Rado Pintar šesti.

To tekmovanje je bilo za slovenske gorske tekače zadnje v letošnjem letu. Škoda je le, ker se tega tekmovanja ni udeležila niti ena slovenska ženska ekipa, ker tik pred zjaki niso mogli sestaviti celotne ekipe.

A. Kerštan

PRISPEVKI ZA MEDICINSKE APARATURE

V novembru so za medicinske aparature v jeseniški bolnici darovali:

Družina Lah, Žerjavec 9, Jesenice — namesto cvetja na grob pokojnega Antona Šalika — 15.000 din;
Neimenovana pacientka dr. Andreja Hribernika — prispevek — 135.000 din;
Jože Miklavčič, Mojstrana, Belca 21 — prispevek — 13.880 din;
Franc Pintar, Moste 13, Zirovnica — prispevek — 20.000 din;
Ožji sorodniki — namesto cvetja za pokojnega Francija Klinarja — 200.000 din;
Francka Udir, Jesenice, Titova 18 — namesto cvetja na grob nečaku Marjanu Udirju — 20.000 din;
Železarna Jesenice — honorar Rine Klinar za članke v septembrskih številkah Železarja — 12.091 din;
OOS DO Golica Jesenice — namesto cvetja na grob pokojne mame Marije Jelincič — 20.000 din;
Ljubljanska banka TBG Kranj — namesto cvetja na grob Mariji Vogelink, materi sodelavke Tinke Resman — 30.000 din;
Ivanka Kavčič, Novovaška 1, Žiri — prispevek — 30.000 din;
Kovinska oprema KO - OP Mojstrana — namesto venca za pokojnega Cirila Šoberla — 25.000 din;
Delavci DPO Jesenice — namesto venca za pokojnega Cirila Šoberla — 28.500 din;
Družina Rebernik, Rakek, Partizanska 76 — namesto cvetja za pokojno Mici Zupan — 10.000 din;
OOS TOZD GH Toplice Bled — namesto venca za pokojnega Cirila Šoberla — 40.000 din;
Milica Klinar in Neda Kovačič z družino — namesto cvetja za pokojnega Francija Klinarja — 30.000 din;
OOS delavcev SIS občine Jesenice — namesto venca ob smrti očeta sodelavke Danice Novak — 30.000 din;
Samoupravni organi Kulturne skupnosti Jesenice — namesto venca sodelavkinemu očetu Danilu Prešernu — 20.000 din;
Angela Klinar, Jesenice, Cesta revolucije 8 — namesto cvetja za pokojnega Francija Klinarja — 10.000 din;
Milan Klinar, Jesenice, Cesta revolucije 1 b — namesto cvetja za pokojnega Francija Klinarja — 10.000 din;
OOS Strojne delavnice Železarne Jesenice — namesto cvetja za pokojnega Janka Šranca — 15.000 din;
Bivši sodelavci — prijatelji Boža Aheca — namesto venca za pokojnega Franca Aheca — 45.000 din;
Delavci kadrovskega sektorja Železarne Jesenice — namesto venca na grob pokojnega Franca Aheca, očeta sodelavca Bogomira Aheca — 62.000 din;
Olga in Edi Tišov — namesto cvetja na grob svaku Franciju Klinarju — 10.000 din;
Družini Zupan in Ropret z Jesenic — namesto venca za pokojnega Cirila Šoberla — 30.000 din;
Slamnikove — namesto cvetja pokojni Metki Rabič — 15.000 din;
OO KSI Železarna Jesenice — prispevek namesto praznovanja — 80.000 din;
Sostanovalci Ceste revolucije 6, Jesenice — namesto venca za pokojnega Jožeta Fidela — 32.500 din;
Stanovanci Bokalove ulice 17, Jesenice — ostanek od zbranih sredstev za cvetje na grob pokojnemu Francu Ahecu — 25.000 din.
Nova vsota zbranih prispevkov v letošnjem letu je 6.443.073 din.

Pridružite se tudi vi in prispevek namesto vencev in cvetja na grob pokojnim ali namesto drugih volil, čestitk in podobno, nakažite na žiro račun: SPLOŠNA BOLNICA JESENICE, številka 51530 - 603 - 31205, z navedbo: »namesto venca za tega in tega... darila in podobno.«

Viktor Brun:

75 let jeseniškega nogometa

V. Drugo poveljno obdobje do jubileja

Hitra in združena obnova športnega in telesnokulturnega delovanja

Sončni maj leta 1945 je bil izjemno prazničen: zmaga svobodoljubnih sil nad mračnimi silami fašizma je zatiranim in preganjanim narodom Evrope vrnila svobodo.

Tudi v naše železarsko mesto se je vrnilo življenje. Želja po ustvarjalnem delu je kar kipele, ljudje so verovali v novo in boljšo prihodnost, v družbeni preporod in socialno pravičnost.

Med prvimi so se izkazali tudi športni delavci: želeli so se čimprej organizirati in pričeti z delom.

Priprave za ustanovni občni zbor fizikulturenega društva Jesenice so pospešeno potekale v tovarniški Kazini. 7. junija se je sestel že 17-članski iniciativni odbor in sklenil, da bodo pod okriljem novega društva delovali naslednji odseki: telovadni, planinski, lahkoatletski, tekoatletski, smučarski, nogometni, namiznoteniški, kolesarski, fotoamaterski in plavalni. Za poživitev fizikulture dejavnosti pa so predvideli še propagandno komisijo. Nazadnje so govorili še o kadrovskih vprašanjih tako glede članov upravnega odbora društva, kot tudi glede vodstva posameznih sekcij.

Že 17. junija 1945 je bil ustanovni občni zbor fizikulturenega društva Jesenice. Dvorana kina Radio pri Železarni je bila polna mladine in nekdanjih športnih delavcev. Uvodno poročilo je podal Tone Ručigaj, v njem je nakazal smernice za ustanovitev in delovanje fizikulturenega društva. Sledila je živahna razprava, ki je načela nekatera odprta vprašanja, vsem pa je bilo jasno, da so minili časi klubaštva in medsebojnih razprtij, ki so razdvajale delavsko in športno mladino. Morda še ni bil povsem razčiščen novi koncept fizikulture, vsi prisotni pa so se zavedali, da bo potrebno združiti vse napore za tvorno in uspešno delovanje enotne in združene fizikulture skupnosti na Jesenicah. Čeprav so pričeli vse znova, volje za delo ni manjkalo. Vse se je rojevalo spontano in z veliko vnemo.

Za predsednika FD Jesenice so izvolili Borisa Florjančiča, ki danes živi na Ravnah na Koroškem.

Meni so poverili dolžnost načelnika nogometnega odseka. V zadnjih dneh meseca maja sem prišel domov na enomesečni bolezenski dopust iz goriške bolnišnice. Tako se je zgodilo, da sem sodeloval pri pripravah za ustanovitev FD Jesenice. V nogometnem odseku pa nisem ugnel dosti narediti. Po bolezenskem dopustu sem se vrnil v enoto Prešernove brigade.

Menim, da je prav, če navedem športne delavce, ki so se dejavno vključili v novo fizikultureno organizacijo na Jesenicah in prevzeli vodstvene odgovornosti. S tem so odprli nov list v zgodovini športa in telesne kulture našega železarskega mesta.

Povedal sem že, da je bil za predsednika FD izvoljen Boris Florjančič, za podpredsednika Tone Ručigaj, ki sedaj živi v Ljubljani. Ostali člani upravnega odbora so bili: Avgust Jelen I. tajnik, Franc Stržinar II. tajnik, Stanko Ravnik I. blagajnik, Živka Baraga II. blagajnik, Janko Smolej gospodar, njegov pomočnik pa Janko Verdrik, društveni zdravnik dr. Bojan Vandro, mladinski referent Slavka Ulčar (Zupanova) in Alenka Strajnar. Propagandno komisijo je prevzel Aleš Jelenc. Načelniki posameznih odsekov pa so bili:

Viktor Brun — nogometni
Janko Pristov — telovadni
Uroš Zupančič — planinski
Jaka Kvas — lahkoatletski
Franc Smolej — smučarski
Četo Balon — tekoatletski
Alojz Štrumbel — namiznoteniški
Lado Kersnik — kolesarski
Slavko Smolej — fotoamaterski.

Dejavnost fizikulturenega društva Jesenice se je hitro obnovila. Že 15. in 16. septembra so priredili prvi športni dan s 600 sodelujočimi športniki. Nogometaši so se pomerili z reprezentanco XXXI. divizije, za katero je nastopil domačin Pepe Knific. Žal izida tega nogometnega srečanja ne morem navesti.

Nogometaši so se ogrevali v prijateljskih srečanjih, ker se tudi v slovenskem merilu niso še povsem organizirali. O teh nastopih nogometašev v letu 1945 nisem dobil zapisov. Spominjam se, da so Jeseničani v pozni novembrski nedelji gostovali v Novem mestu in se pomerili z enajsterico XXXI. divizije. Nogometaši XXXI. divizije so svoje goste odpravili s 4 : 1. Za moštvo divizije sva tedaj nastopila s Pepetom Knificem, s katerim sva precej let pred vojno in po njej skupaj preganjala nogometno žogo na številnih igriščih.

1. redni občni zbor in preimenovanje v FD »Jože Gregorčič«

20. decembra 1945 je bil v Delavskem domu pri Jeleni 1. redni občni zbor FD Jesenice. Dvorana, v kateri so nekdanji telovadci jeseniške Svobode, je bila nabito polna. Fizikultureni odbor Slovenije (FOS) je zastopal Bojan Rus, s katerim smo prišli ponekod v navskrižja, kot se je to med predstavniki Jesenic in Ljubljane rado dogajalo.

Poročila načelnikov posameznih odsekov so govorila o nekaterih prvih uspehih in tudi zgoljnih problemih, splošna ocena pa je bila ugodna; zlasti so bili uspešni manifestativni nastopi. Ti so trasirali novo pot jeseniške fizikulture dejavnosti.

Prvi redni občni zbor FD Jesenice je bil pomemben tudi zato, ker se je društvo na predlog Jožeta Thalerja preimenovalo v FD »Jože Gregorčič«. Tedanja jeseniška športna generacija je dobro poznala Jožeta Gregorčiča, vsestranskega športnika, športnega delavca, revolucionarja in legendarne komandanta Cankarjevega bataljona iz draženske bitke. S tem poimenovanjem svojega društva so tedanji športniki prevzeli tudi obveznost, da se bodo nove športne generacije vzgajale in zgledovale po svojem izjemnem vzorniku in ga tako ohranile v živem spominu.

Krmilo FD »Jože Gregorčič« so zaupali Borisu Florjančiču, tajniške posle Avgustu Jeleni, blagajno pa Stanku Ravniku. Vodstva štirinajstih odsekov so se kadrovske že precej spremenila. Nogometni odsek je začrtal svojo prihodno aktivnost pod vodstvom Jožeta Thalerja.

To so osnovni obrisi oblikovanja in organiziranja nove telesnovzgojne in športne organizacije na Jesenicah.

Ustanovitev fizikulturenega društva na Javorniku

Na vzhodnem delu Jesenic je naselje Slovenski Javornik, v povojnem obdobju pa je v rabi kar Javornik, ki s Koroško Belo danes tvori svojo krajevno skupnost. Na Javorniku že od nekdanj živijo železarji — valjavci, ki predstavljajo tam večino prebivalstva, nekaj pa je tudi zasebnih obrtnikov.

Kraj je znan po naprednih stremljenjih, ki so bila očitna v obdobju med obema vojnoma. Na Koroški Beli so celo izvolili komunista za svojega župana; to je bil Vencelj Perko. Pa tudi na področju športne dejavnosti so se železarji večkrat izkazali. Zato je povsem naravno, če so se tudi na Javorniku že 27.12.1945 sestali in združili športni delavci in športniki, da bi zasnovali svoje prihodnje delovanje in da bi se kar najbolje uveljavili in uresničevali sprejete sklepe.

Čez leto dni, 24.11.1946, so na rednem občnem zboru ugotovili, da FD združuje 270 članov, od tega 75 članic. Poleg nogometne so delovale še telovadna, planinska, lahkoatletska, smučarska, šahovska, odbojarska, namiznoteniška in boks sekcija.

Javorničani so se nekaj let poleg drugih športnih panog uspešno uveljavljali tudi v nogometu, žal so ga po nekaj letih opustili zaradi nepremostljivih ovir, čeprav so bili na nogomet tradicionalno vezani že od njegovega začetka. Omeniti velja, da so iz njihovih vrst zrasi smučarski reprezentanti kot so Joža Zidar, brata Šporn, Peter Legat, Ludvik Zajc in drugi.

Gregorčičevci — njihovi uspehi in neuspehi do leta 1951

Dosežena stopnja in ugled jeseniškega nogometa pred drugo svetovno vojno, zlasti Bratstva, je nogometaše nogometnega odseka FD »Jože Gregorčič« uvrstila med 14 najboljših enajsteric prve poveljne slovenske nogometne lige.

Sezona 1946/47 je klub »Jože Gregorčič« v tem tekmovanju zaključil na devetem mestu s 14 osvojenimi točkami in golrazliko 30:26. Za prvakom, mariborskim Železničarjem, je zaostal le za sedem točk.

Moštvo Gregorčiča so sestavljali igralci preizkušene predvojnne generacije, uveljavili pa so se že nekateri iz mlajše generacije.

V letu 1946 so našli 68 nogometašev, od tega 25 mladincev. Na 2. rednem občnem zboru FD so nogometaši za svojega načelnika izbrali Janka Pučka, ki je že pred vojno mnogo žrtvoval in se trudil za napredek nogometa.

V prejšnji številki Železarja smo v tem podlistku, v podpisu k sliki, na kateri je moštvo Bratstva iz leta 1940, pomotoma izpustili tri imena. Za Ropretom in pred Zavrlom stojijo še Crnobori, Ban in T. Razinger. Bralcem in avtorju se opravičujemo.

Uredništvo

[illegible]

Hokey na ledu

V soboto, 14. novembra, ob 18. uri:

JESENICE : BOSNA

Vabljeni

Tedenski hokejski pregled

Hokejisti Jesenic so izgubili še dve prvenstveni točki — skupaj v dosedanjem poteku državnega prvenstva v hokeju na ledu pet točk, vse na domačem ledu. Zbir točk je sicer še vedno dober, saj ekipa državnih prvakov tudi po sobotnem porazu z Medveščakom Gortanom ostaja na vrhu prvenstvene lestvice in upamo, da bo po prvem delu prvenstva tam tudi ostala.

Tekmo z Zagrebčani so naši hokejisti izgubili v vseh 9 minutah in 49 sekundah igre, ko so po vodstvu 2:0 izgubljali z 2:5. Če izvajamo teh nekaj manj kot deset minut, ko so naši pozabili na vse, kar so se dogovorili pred tekmo, ko so delali predvsem v obrambi prav nerazumljive napake, je bilo srečanje zanimivo. Jeseničani so imeli celo več od igre. Obenem pa je tekma lahko opozorilo, da je za uspeh treba od začetka do konca, vseh šestdeset minut, igrati angažirano in odgovorno. Ekipa Kranjske gore je v preteklem tednu sicer premagala ekipo Cinkarna Celje, vendar so izgledi za uvrstitev med šest najboljših ekip le še teoretični. Tekmovalna komisija je med tem s 5:0 za Kranjsko goro registrirala zaostalo tekmo z Makotekom.

Začelo se je tudi člansko slovensko prvenstvo v hokeju, kjer jeseniški hokej zastopa mladinska ekipa Kranjske gore Gorenjke. Naši mladi hokejisti so v prvem kolu premagali kranjski Triglav. V medsebojnem domačem obračunu državnega mladinskega prvenstva so bili prav tako prepričljivo boljši mladinci Kranjske gore. V tekmovalju za Karavanški pokal so bili uspešni tudi pionirji.

Crvena zvezda : Jesenice

3:13 (0:5, 2:5, 1:3)

Beograd, 3. novembra — tekma ZHL — sodniki Priboj (glavni), Džokić in Vidić — kazni Cr. zvezda 6 minut, Jesenice 6 minut — strelci: 0:1 Horvat (Kopitar 1), 0:2 Smolej (Kozar 4), 0:3 Kopitar (Macholda 12), 0:4 Kozar (15), 0:5 Smolej (Raspet 16), 0:6 Macholda (22), 0:7 Macholda (Mlinarec 25), 0:8 Raspet (Klemenc 28), 1:8 Lukač (31), 1:9 Raspet (35), 2:10 Klemenc (Figala 39), 2:10 Voborny (39), 2:11 Kopitar (Figala 51), 2:12 Klemenc (Smolej 53), 2:13 Horvat (Kopitar 55), 3:13 Lukač (59).

Kranjska gora Gorenjka : Cinkarna

4:3 (2:2, 1:1, 1:0)

Jesenice, 4. novembra — tekma ZHL — sodniki Grepil (glavni), Dremelj in Vister — kazni Cinkarna 4 minute — strelci golov: 0:1 Kuezyński (8), 1:1 Pajk (Kunčič 9), 1:2 Režek (9), 2:2 Črnović (Tušar 19), 3:2 Sturm (28), 3:3 Žolek (40), 4:3 Črnović (Alagić 54).

Jesenice : Medveščak Gortan

3:5 (2:1, 0:4, 1:0)

Jesenice, 7. novembra — tekma ZHL — sodniki Džokić (glavni), Čemažar, Vister — kazni Jesenice 4+10 minut (kazen igre Kozar), Medveščak 6+10 (kazen igre Zajec) — strelci golov: 1:0 Smolej (14), 2:0 Tišlar (Mlinarec 17), 2:1 Allison (20), 2:2 Beribak (22), 2:3 Coffin (26), 2:4 Zupančič (28), 2:5 Allison (30), 3:5 Kopitar (Mlinarec 46).

Partizan : Kranjska gora Gorenjka

7:2 (4:0, 2:2, 1:0)

Nogomet

ELAN : JESENICE

2 : 0 (1:0)

V II. kolu, ki je obenem tudi zadnje jesensko, je moštvo Jesenic igralo v Novem mestu proti moštvo Elana. Jeseničani so na pot odšli kar brez petih standardnih igralcev (A. Bešič, Čatač, Bakonič, M. Omanović, Džamastagić), ki so ali poškodovani ali kaznovani, tako da jim je bil cilj izgubiti s čim manjšo razliko. Toda na koncu se je izkazalo, da bi Jeseničani lahko zmagali, ali osvojili vsaj eno točko, če ne bi bilo pristranskega sojenja. To, kar se je dogajalo v Novem mestu, je bila prava sramota za sodniško organizacijo, saj je bilo celo igralcem Elana v nekatere situacije kar nerodno, ker očito tudi sami niso mogli verjeti, da se kaj takega lahko zgodi.

Tekma se je začela s terensko premočjo domačih igralcev, predvsem na sredini igrišča, ker so se Jeseničani pomaknili v obrambo in v glavnem čuvali svoj gol. Prvo priložnost so imeli domačini po streljanem kotu, ko je jeseniška obramba slabo reagirala, vendar je strel domačega igralca zletel mimo gola. Sredi prvega polčasa so domačini zopet po kotu in slabi reakciji jeseniških branilcev dosegli gol. To sta bili obenem tudi edini priložnosti za domačine, medtem ko so Jeseničani v prvem polčasu imeli le eno priložnost. Tik pred koncem polčasa se je Bešič

Beograd, 7. novembra — tekma ZHL — sodniki Saravanja (glavni), Juloski, Vidić — kazni Partizan 8 minut, Kr. gora 2 minute — strelci golov: 1:0 Lomovšek (5), 2:0 Lomovšek (6), 3:0 Vlk (14), 4:0 Milovanović (17), 5:0 Kožić (23), 5:1 Tušar (26), 6:1 Vlk (28), 6:2 Črnović (Kunčič 37), 7:2 Dunda (55).

Kranjska gora Gorenjka : Triglav

7:1 (4:0, 0:1, 3:0)

Jesenice, 7. novembra — tekma za člansko prvenstvo Slovenije, sodnika Čučuk in Vister, strelci golov za mladinsko ekipo Kr. gore Gorenjke: Simon Smolej 3, Podlesnik 2, ter Kalan in Sodja po enega.

Triglav : Kranjska gora Gorenjka

3:7 (1:2, 1:3, 1:2)

Kranj, 7. novembra — tekma pionirskih ekip za Karavanški pokal — sodnik Konc, kazni Triglav 6 minut, Kr. gora 4 minute — strelci golov: 1:0 Novak (1), 1:1 Markez (Bremec 4), 1:2 Kranc (Karahodžić 9), 2:2 Križnar (22), 2:3 Skrt (22), 2:4 Markez (27), 2:5 Karahodžić (28), 2:6 Rotar (34), 2:7 Markez (Lotrič 35), 3:7 Križnar (40).

Kranjska gora Gorenjka : Jesenice

20:1 (2:0, 6:0, 12:1)

Jesenice, 9. novembra — tekma za mladinsko državno prvenstvo, sodnika Rozman in Iskra, kazni Kr. gora 2 minute, Jesenice 4 minute, strelci golov Požnel in Smolej po 4, Kalan 3, Podlesnik, Urh in Kamšek po 2, Lah, Knific in Sodja po 1, gol za Jesenice je dosegel Jan.

Kako se bo nadaljevalo državno hokejsko prvenstvo?

Drugi del državnega prvenstva v hokeju na ledu se bo nadaljeval v soboto, 21. novembra. V skupino A se bo uvrstilo prvih šest uvrščenih moštev prvega dela prvenstva. Če v zadnjih dveh kolu ne bo prišlo do kakšnega večjega presenečenja, bo vrstni red 1. Jesenice, 2. Kopmas Olimpija, 3. Medveščak Gortan, 4. Partizan, 5. Crvena zvezda in 6. Vojvodina (na petem in šestem mestu lahko tudi obratno).

Če bo tako, kot smo zapisali, potem naj bi se v prvem kolu srečali: Jesenice : Vojvodina, Kompas Olimpija : Crvena zvezda, Medveščak Gortan : Partizan.

Prvih pet kol bo potekalo po naslednjem razporedu:

1. kolo: 1-6, 2-3, 3-4
2. kolo: 1-2, 5-3, 6-4
3. kolo: 2-6, 3-1, 4-5
4. kolo: 6-5, 1-4, 2-3
5. kolo: 3-6, 4-2, 5-1

Drugi del državnega hokejskega prvenstva bo potekal štiri krožno, zatem bodo še finalne tekme.

Ker hokejisti Jesenic prihodnji teden nastopajo na turnirju evropskih državnih prvakov v italijanskem Vareseju oziroma švicarskem Luganu, si v upravi HK prizadevajo, da bi tekmo prvega kola drugega dela državnega prvenstva odigrali še pred odhodom na ta turnir.

V soboto, 21. novembra, se bo nadaljevalo tudi tekmovalje v B skupini državnega hokejskega prvenstva.

ču ponudila priložnost za izenačenje, vendar je njegov strel zletel tik ob vratnici.

V drugem polčasu se je stanje na igrišču popolnoma spremenilo. Težko igrišče je popolnoma izčrpalo domačine, tako da se je igralo samo na en gol. Takoj na začetku drugega polčasa so imeli Jeseničani tri izjemne priložnosti, strel Lambergerja je celo zadel vratnico, vendar žoga ni hotela v gol. Sredi drugega polčasa je na sceno stopila sodniška trojka. Ko se je Lamberger pripravil, da izvede prosti strel, je eden od domačih igralcev strel na gol črto, da bi pomagal vratarju. Strel Lambergerja je končal v mreži, sodnik pa je gol razveljavil zaradi ofsajda, čeprav so vsi na stadionu videli igralca na голу. Tekma se je takrat prekinila in malo je manjkalo, da bi moštvo Jesenic zapustilo igrišče. Kljub temu so Jeseničani nadaljevali z igro in še naprej napadali na domači gol. Vse njihove upe pa je pokopal sodnik le nekaj minut zatem. Na sredini igrišča so Jeseničani izgubili žogo, eden od napadalcev domačega moštva se je znašel v ofsajdu, vendar so mu sodniki pustili nadaljevati akcijo. Ko se je v kazenskem prostem znašel med Bergantom in N. Omanovićem, je padel, čeprav sta bila oba Jeseničani vsaj pol metra stran. Sodnik je brez oklevanja dosodil enajstmetrovko in s tem poklonil domačinom obe točki. Moštvo Jesenic se je po tekmi pritožilo, čeprav jim je že sedaj jasno, da od tega ne bo nič. Tako so Jeseničani končali prvenstvo s porazom, čeprav bi po igri zaslužili točko, če že ne obe.

Pestra tekmovalna sezona kegljačev na ledu

Kegljanje na ledu je pri nas še vedno precej zastopljeno zimski šport, čeprav ima veliko zvestih privrženecv. Tudi letošnja sezona bo bogata, s tekmovalji in turnirji, v ospredju pa je prav gotovo 2. svetovno prvenstvo, ki bo konec novembra v Brixnu v Italiji. Ob tem je treba spomniti, da so naši kegljači na prvem svetovnem prvenstvu v Frankfurtu dosegli velik uspeh, in sicer dve bronasti kolajni v moštvnem delu in ekipno med posamezniki.

Na letošnje svetovno prvenstvo se že vneto pripravljajo, začeli pa so tudi z drugimi tekmovalji. Zaenkrat so najbolj aktivni v dvorani Podmežaklja na Jesenicah. Člani domačega kluba so organizirali že dve koli slovenskega prvenstva za posameznike. Nastopa več kot 40 tekmovalcev z Bleda, Rateč, Kranjske gore, Žirovnice in Jesenic. Po dveh kolu vodi Jeseničan Borut Berčič. V Kranjski gori in na Bledu bodo še štiri kola.

Tekmovalci so začeli tudi s slovenskim moštvenim prvenstvom. Ekipa se razdeljena v dve ligi, nastopajo pa tekmovalci iz Mislinje, Rateč, Kranjske gore, Bleda in Jesenic, prvič tudi dve ekipi iz Ljubljane. Po prvem kolu v prvi ligi vodi Gradbinec z Jesenic, v drugi pa Žirovnica.

V letošnji sezoni se bo zvrstilo na Jesenicah, na Bledu, v Kranjski gori in Ratečah več mednarodnih turnirjev. Rezultati slovenskega prvenstva posameznikov po dveh kolu: 1. Borut Berčič 256 točk, 2. Lado Sodja 240 (oba Jesenice), 3. Jani Jelovčan (Kranjska gora) 236, 4. Rudi Šapek 224, 5. Sandi Lužnik 224, (oba Jesenice).

Slovensko moštveno prvenstvo prvo kolo:

1. liga: 1. Gradbinec Jesenice 16, 2. Železar 14, 3. Hladna valjarna Jesenice 14, 4. Vatrostalna Jesenice 12, 5. Kranjska gora 10, 2. liga: 1. Žirovnica 8, 2. Lesnina Ljubljana 7, 3. Planica 7, 4. Mislinja 4, 5. Gorenjka 3.

J. R.

Namizni tenis

Na gostovanju Jeseničani dvakrat uspešni, enkrat premagani

Moška in ženska ekipa Jesenic sta ta teden gostovali izven Jesenic. V tekmi tretjega kola lige SRS I. A je ženska ekipa gostovala v Ptuj. Tekmo s tamkajšnjo ekipo Petovje so Jeseničanke gladko dobile z 8:1. Po tri zmage sta prispevali Markezeva in Klemenčeva, Smolejeva pa dve. Ekipa Jesenic je trenutno s štirimi zmagami brez poraza v vrhu ligaške tabele.

Članska ekipa pa je gostovala najprej v Novi Gorici, nato pa še v Vrtojbi. V tekmi lige SRS I. B je proti ekipi Gorice, ki trenutno vodi na lestvici in je še neporažena, doživela tesen poraz 4:5, kljub vodstvu 4:2. Zmagali so: Podbregar dvakrat, Ferbežar in Džukić pa po enkrat.

Ekipo Vrtojbe so Jeseničani premagali s 7:2, pri čemer je bil Pem uspešen trikrat, po dvakrat pa Ferbežar in Džukić. Ekipa članov Jesenic je trenutno na ligaški tabeli na tretjem mestu.

— — —

V gorenjski ligi je ekipa Jesenic na Jesenicah premagala Ljubno z 9:0, na gostovanju v Križah je zmagala s 7:2. Za Jesenice nastopajo Zore, Filipovič, Babič in Buh.

Š.

Odbojka

Moški

OK ŽELEZAR : OK BLED ml.

3 : 0 (15:12, 15:12, 15:2)

Odbojkarji Železarja so se precej namučili, da so dobili prvi niz, saj so mladi Blejci vodili že z 12:7. Drugi, predvsem pa tretji niz, so zlahka dobili, predvsem zaradi dobrega servisa in bloka.

Za OK Železar so nastopili: Rajgl, Prešeren, Langus, Svetina, Tomažič, Krajnc, Blažič, Avsenik, Slamnik, Mekina

Ženske

OK ŽELEZAR : OK BLED ml.

3 : 0 (15:10, 15:10, 15:11)

Igralke Železarja so z lahkoto premagale igralke z Bleda. Pohvaliti velja predvsem dober servis domačih igralk.

Za OK Železar so nastopile: Krajnc, Pogačar, Ravnik, Blažič, Kogovšek, Hladnik, Malej, Varl, Končnik, Gorjanc. Obe tekmi je pred okoli 100 gledalcev dobro sodil Habjan iz Kroke.

Nadaljevalo se je tudi tekmovalje v konkurenci kadetov in kadetinj. Kadeti OK Železar so na turnirju v Kropi igrali proti vrstnikom OK Kropa in OK Bohinj in obakrat zmagali z 2:0.

V soboto igrajo igralci Železarja pomembno tekmo z OK Bovec. Tekma, ki odloča o prvem mestu v ligi, bo ob 18. uri v telovadnici osnovne šole Gorenjskega odreda v Zatreznici.

D.C.

Članice

JESENICE : INDUPLATI MENGEŠ

92 : 93 (85:85, 43:41)

Jesenice, dvorana CSUI, gledalcev 50, sodnika Matjažič (Kr) in Bizjak (Lj)

Jesenice: Rozman 14, Šmitran 17, Sefič, Bartelj 2, Stražišar 22, Krznarič 20, Hadžimuratović 8, Ulčar 8, Smolej 5, Zrnič 4.

Po porazu z ID Ježico so Jeseničanke doživele nepotreben poraz tudi doma. Tokrat v celoti niso igrale slabo, vendar so imele preveč nihanj v igri, kar so gostje znale izkoristiti. Že takoj v začetku tekme so povedle, pri čemer jim je pomagala nezbrana igra domačink v obrambi, pa tudi v napadu. Po vodstvu gostij 22:16 sta Stražišarjeva s trojkami in Krznaričeva s protinapadi ter prodori prebudili soigralke, kar je zadostovalo za minimalno vodstvo po prvem delu.

Jeseničanke so tudi v začetku drugega polčasa nadaljevale z dobro igro, vendar samo do 28. minute. Pri vodstvu 63:60 so nenadoma popustile in gostje so v treh minutah dosegli 12 košev, domače igralke pa nobenega. Devet točk zaostanka je zopet prisililo Jeseničanke k agresivni obrambi po celem igrišču. S konskim pressingom so si priborile več žog, v napadu sta se razigrali Šmitranova in Krznaričeva; peterka gostij se je izgubila v takšni igri in v 38. minuti je domača ekipa vodila s 85 : 80. Nato je sledil šok. Pri protinapadu igralke Mengša si je sodnik iz Kranja izmislil 5. osebno napako Krznaričeve, ki je bila od igralke z žogo oddaljena nekaj metrov. Po njenem odhodu z igrišča se domača peterka ni najbolje znašla. Vseeno so imele možnost za zmago, saj so pri rezultatu 85:83 dobre pol minute pred koncem imele žogo in cel napad. Žal so hotele preveč. Kljub dogovoru za dolg napad z možnostjo izsililne osebne napake, so zaradi nepotrebnih podaj pod koš gostij izgubile žogo, igralka Mengša pa je 6 sekund pred koncem izenačila.

Podaljšek je bil le formalnost. Jeseničanke, prizadete zaradi poceni zapravljenih priložnosti za zmago, niso našle potrebne moči in odločnosti, kar so gostje izkoristile in srečno zmagale. Zmaga ekipe Mengša potrjuje napoved o izenačenosti letošnje lige, saj o zmagah večkrat odločajo nianse, kot tokrat na Jesenicah. Kljub vsemu bodo morale nekatere igralke Jesenic v prihodnje odigrati tekmo z več discipline in spoštovanja dogovorjene taktike, če se želijo izogniti podobnim neprijetnim porazom.

JESENICE : CIMOS

76 : 77 (30:32) ali 77:77

Sejem rabljene zimske športne opreme

Smučarski klub Jesenice organizira vsakoletni sejem rabljene zimske športne opreme. Sejem bo v trim kabinetu hale Podmežaklo ob ponedeljku, 16. novembra, do sobote, 21. novembra, vsak dan od 8. do 12. ure in od 15. do 19. ure, v soboto pa od 8. do 13. ure. Pri prevzemu vsak posameznik ponudi svojo ceno za artikle, pri oceni pa mu bodo pomagali člani SK Jesenice. Pomoč bomo nudili tudi pri izbiri in nakupu.

Ponudniki rabljene športne opreme morajo denar od prodane opreme ali neprodane artikle dvigniti do sobote, 21. novembra, do 13. ure. Če tega ne bi storili, ostane denar ali neprodani artikel SK Jesenice.

SK zaračuna 15 % provizije od prodanega blaga.

Vabljeni!

Hkrati vabimo vse ljubitelje smučanja, da se včlanijo v SK Jesenice in obenem postanejo člani Smučarske zveze Slovenije, ki jim da je popust pri nakupu smučarske opreme.

Smučarski klub Jesenice

Nakup smučarskih vozovnic za Gornjesavsko dolino

HT DO Gorenjka — TOZD Žičnice Kranjska gora nam omogoča v času sejma SKI EXPO v Ljubljani od 11. do 15. novembra nakup smučarskih vozovnic s popustom, ki ga nudi na sejmu. Cene vozovnic do 15. novembra z vključenim popustom

- 15 % sejmski popust
- 10 % popust za nakup nad 5.000.000 din

so:

- dnevna vozovnica 7.500 din
- dopoldanska vozovnica 4.500 din — od 9. do 12. ure
- popoldanska vozovnica 5.250 din — od 12. do 17. ure
- letna vozovnica s sliko 150.000 din.

Referenti za šport oziroma predsedniki komisij zbirajo prijave in denar do vključno 16. novembra do 14. ure in oddajo na sindikat Železarne.

Osnovnim organizacijam sindikata priporočamo nakup vozovnic iz lastnih sredstev, tako da jih bodo referenti imeli na zalogi. Po 15. novembru popusta za vozovnice ne bo več!

Razpored prvenstva Železarne v šahu

Prvenstvo Železarne Jesenice v šahu za leto 1987 bo v Šahovskem domu na Jesenicah.

I. skupina — v ponedeljek, 16. novembra ob 16. uri:

ETN, Remontne delavnice, HV Jesenice, Livarna, Energetika in HV Bela.

II. skupina — v torek, 17. novembra, ob 16. uri:

KSI, Jeklarna, Valjarna bluming štekel, Strojne delavnice, Žičarna in Elektrode.

Finale bo v sredo, 18. novembra, ob 16. uri:

V finale se uvrstijo prvi štirje iz vsake skupine.